

Četvrtak, 4. maj 2006.
Svedok Radoje Trifunović
Otvorena sednica
Optuženi su pristupili Sudu
Početak 9.34 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA PARKER: Dobro jutro. Pukovniče, podsećam vas na izjavu koju ste dali na početku vašeg svedočenja. Ta izjava je i dalje na snazi. Gospodine Smith, izvolite.

GLAVNO ISPITIVANJE: TUŽILAC SMITH - NASTAVAK

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Dobro jutro. Juče smo razgovarali o jednom naređenju ili borbenom izveštaju koji je uputio pukovnik Mrkšić Prvoj vojnoj oblasti i to 20. novembra u 18.00 časova. To je bio dokument pod tabulatorom broj 30. Da li imate taj dokument pred sobom?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Pred sam kraj rada, vi ste pročitali šta je pukovnik Mrkšić rekao Prvoj vojnoj oblasti u vezi sa zauzimanjem bolnice 19. novembra. Da li se sećate da ste pročitali taj prvi paragraf naglas? Izvinjavam se, paragraf broj 2.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da, sećam se. Paragraf broj 2.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Tu stoji da je 19. novembra bolnica zauzeta u 10.00 časova. Da li vam je poznato koja je jedinica zauzela bolnicu, koja formacija, 19. novembra?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: U izveštaju stoji da je ovaj zadatak izvršen do 11.00 časova, 19. Koliko se sećam, bolnicu je zauzela jedinica ili deo jedinica Drugog bataljona vojne policije.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Oni jurišni odredi koje ste ranije spominjali, recite nam da li je bilo koji jurišni odred učestvovao u zauzimanju bolnice 19. ili nije?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Nisam siguran, ali...

SUDIJA PARKER: Samo trenutak jedan, gospodine. Gospodine Boroviću, izvolite.

ADVOKAT BOROVIĆ: Ja se izvinjavam mom uvaženom kolegi. Prvo treba da raščistimo da li su 19. jedanaestog postojali uopšte jurišni odredi. To je jedno vrlo važno pitanje, i mislim na ovako sugestivan način svedoku Tužilaštva (OTP, Office of the

Prosecutor) bi trebali opreznije prići, pa bih zamolio kolegu da postavi neka prethodna pitanja, pre ovog direktnog sugestivnog pitanja. Hvala vam, časni Sude.

SUDIJA PARKER: Gospodine Boroviću, ja to ne vidim kao vi. Očigledno da je svedok ranije govorio o jurišnim odredima koji su se nalazili u raznim delovima Vukovara, i on sada jednostavno pita: "Vi ste ranije spominjali jurišne odrede. Da li je neki od tih odreda učestvovao u zauzimanju bolnice 19.?" Bilo bi gubljenje vremena da se ide sada okolo naokolo, pa da se razgovara o jurišnim odredima. Gospodine Smith, nastavite.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala. Svedoče, čuli ste pitanje u vezi sa jurišnim odredima?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Čuo sam pitanje. Direktni ulazak u bolnicu mislim da su činili delovi Drugog bataljona vojne policije, i da je uspostavljeno obezbeđenje bolnice od strane te jedinice. Neposredan kontakt sa bolnicom... deo jedinice ili deo ljudstva Jurišnog odreda 1 - bio je neposredno u okolini bolnice. Znači, praktično su jednovremeno izbili u rejon bolnice. Mislim da je ulazak u bolnicu bio od strane bataljona vojne policije. A da su ove jedinice ostale na obodu bolnice... jedinica Jurišnog odreda 1.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala.

ADVOKAT VASIĆ: Ja se izvinjavam što prekidam mog uvaženog kolegu, ali greška je na trećoj strani, red je 8. Radi se o Drugom bataljonu vojne policije, a ne o Prvom, kako piše.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ: Radi se... Ja mogu da dam ispravku ako sam pogrešio, ali sad nisam... Znači, radi se o jedinicama Drugog bataljona vojne policije, ja sam tako rekao - Drugi bataljon vojne policije.

SUDIJA PARKER: Hvala vam. Jednom se spominje kao Drugi bataljon, a zatim nekoliko redova niže kao Prvi bataljon. Dakle, hteli ste da kažete drugi bataljon?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ: Drugi, Drugi bataljon.

SUDIJA PARKER: Puno vam hvala. Izvolite, gospodine Smith.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Pukovniče, da se podsetimo. Ko je bio komandant Drugog bataljona vojne policije?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: U ovom periodu o kome govorimo, bio je major Radoje Paunović.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: A ko je bio komandant Prvog jurišnog odreda?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Komandant Prvog jurišnog odreda major Borivoje Tešić.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: U paragrafu 1, pošto pukovnik Mrkšić izveštava o zadatku zauzimanja bolnice, on potom govori o izvesnim problemima u vezi sa evakuacijom i prevozom civilnog stanovništva uveče 19. Zamoliću vas da pročitate deo u vezi sa tim problemima.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: "U toku 19. jedanaestog, organizovane su i sprovedene mere za izvlačenje, evakuaciju i transport civilnog stanovništva i zarobljenih pripadnika ustaških snaga. Imali smo velikih problema sa predajom civila koji su upućeni u Republiku Hrvatsku na rampi na autoputu, pošto ih hrvatske vlasti nisu primile, tako da su u večernjim časovima vraćeni u našu zonu. To je stvorilo dodatne napore u evakuaciji za 20. jedanaesti 1991. godine. Prilikom selekcije, transporta i predaje ratnih zarobljenika, u svemu se postupalo po Ženevskoj konvenciji o ratnim zarobljenicima (Geneva Convention relative to the Treatment of Prisoners of War). Preduzete su i mere na učvršćivanju rukovođenja i komandovanja, reda i discipline u jedinicama. Otpočela je aktivnost na razminiranju i raščišćavanju terena, asanaciji bojišta i izvlačenju oštećenih tehničko materijalnih sredstava i slanja na remont."

TUŽILAC SMITH – PITANJE: U vezi sa 20. novembrom, ako pogledamo drugi paragraf, tu pukovnik Mrkšić izveštava o dodatnim problemima u vezi sa evakuacijom civila, ranjenika i bolesnih. Molim vas da sada pročitate taj deo.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: "U toku 20. jedanaestog nastavljene su započete aktivnosti na čišćenju oslobođenog prostora i objekata u Vukovaru od ostataka ustaških snaga, i preduzete mere za uspostavu potpune kontrole grada. Težište na čišćenju prostora bilo je u naselju Mitnica. U toku čišćenja prostora, nailazi se na veliki deo miniranog prostora i predmeta, što izuzetno puno otežava razminiranje. U završavanju zadataka evakuacija i transporta civila i ranjenika i bolesnika, nailazili smo na velike probleme. Transport sa civilima, koji je juče vraćen sa autoputa i danas je nekoliko puta vraćen sa ugovorenog mesta za predaju u rejonu sela Nuštar. Isto se desilo i sa transportom civila iz rejona "Veleprometa", koji je nekoliko puta vraćen. Kad je najzad ugovorena predaja u 15.00 časova, opet su se desili isti problemi. Regulisali smo da se transport uputi u Šid, pošto drugog izbora nismo imali. Transport sa ranjenicima, koji je trebalo biti upućen u Republiku Hrvatsku, nije mogao... "

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala vam. Zaustaviću vas na trenutak.

TUŽILAC SMITH: Časni Sude, molim da se ovaj dokument uvrsti u dokazni spis, tabulator 30, broj 67, po Pravilu 65ter.

SUDIJA PARKER: Prihvata se.

sekretar: Kao dokazni predmet 421, časni Sude.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Svedoče, sada vas molim da pređemo na tabulator 61, broj 192, po Pravilu 65ter. Radi se o izveštaju i naredenju komande Operativne grupe Jug, gde se pri dnu dokumenta pojavljuje ime pukovnika Mrkšića i to 21... 21. novembra

u 6.00 časova ujutru. Radi se o naređenju u vezi sa pitanjem predpotčinjavanja i povratka jedinica kući. Da li vidite to naređenje?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da, vidim.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Potpis na kraju naređenja, da li je to potpis pukovnika Mrkšića ili nije?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Nisam siguran da je potpis pukovnika Mrkšića.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Na dan... na dan 21. novembra 1991. godine, da li vam je poznato gde se pukovnik Mrkšić nalazio i kojim aktivnostima se bavio?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: 21. jedanaestog?

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Tako je?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Moje sećanje se bazira na zabelešci koja je unesena u Ratni dnevnik. A ta zabeleška je u sledećem: "Pukovnik Mrkšić u 8.15 časova, 21. odlazi za Beograd, na referisanje kod Saveznog sekretara".

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala vam.

TUŽILAC SMITH: Ta beleška, časni Sude, nalazi se na strani 41 Ratnog dnevnika, dokazni predmet 401.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Svedoče, koliko dugo je pukovnik Mrkšić odsustvovao iz Vukovara? Da li se vratio tog istog dana ili nije?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Nije se vratio tog istog dana.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Kada se vratio?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Mislim da se vratio 22. popodne, jer njegov originalni potpis je na ovom jednom naređenju koje je u 18.00 časova 22. usledilo.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala vam, uskoro ćemo da pogledamo i taj dokument. Ali u vezi sa ovim naređenjem gde postoji potpis ispod imena pukovnika Mrkšića, ako pogledamo prvi paragraf, tu stoji da u toku 21. novembra 1991. godine treba povući dobrovoljački odred Leva Supoderica i uputiti ga, predpotčiniti ga u sastav 12... možda biste vi mogli da nam kažete kojoj je formaciji predpotčinjena?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: 12. mehanizovanoj brigadi 12. korpusa.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: I do tog predpotčinjavanja je došlo tokom 21. novembra. Da li je to tačno na osnovu ovoga šta piše u dokumentu?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da li se praktično realizovalo ne znam. Inače po naredbi komandanta je moralo da se završi do 24.00 časa 21. jedanaestog.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Rekli ste da je to trebalo da završi do 24.00 časa 20. ili 21.?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: "U toku 21. jedanaestog izvući odred i uputiti ga u sastav 12. korpusa". Znači, jasno je određeno da u toku 21., a 21. je od 0.00. do 00.00. Komandant ovog odreda Leva Supoderica je morao postupiti po ovom naređenju. Da li je možda izvestio da nije do tada zbog nekih nemogućnosti, ne znam. Ni da li je u ovom roku izvršio naređenje, ne znam. Ali, sa vojničkog aspekta morao je da izvrši ili ako nije bio u mogućnosti, da izvesti. Da li je izvestio, ne znam.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala vam. Dakle, od 21. novembra, da li je dobrovoljački odred Leva Supoderica i dalje predpotčinjen Operativnoj grupi Jug, pod komandom Operativne grupe Jug?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Faktički... faktički... mogao je biti do 24.00 časa 21., a od 00.00 časova 22. nije, nije više bio. Naredba je precizna, tačka je precizna.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da li je vaš odgovor da ili ne, da li je i dalje bila pod komandom Operativne grupe Jug, dakle što se tiče 21.?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: 21. – da, jer se, jer su izvr... vršene pripreme za upućivanje u sastav 12. korpusa. Jer stoji "u toku 21. uputiti". Znači, pripremiti dok on... dok se on uputi. Odgovor je da. 21. - da.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: U ovom naređenju takođe se naređuje da se jedinice TO Vukovara predpotčine 80. motorizovanoj brigadi, to je pod tačkom 4, da li vidite to?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Vidim.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Takođe, na osnovu ovog dokumenta, da li su od 21. novembra 1991. godine jedinice TO Vukovar i dalje bile pod komandom Operativne grupe Jug ili nisu?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Bile su pod komandom Operativne grupe Jug.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Ovo naređenje je bilo upućeno komandantu dobrovoljačkog odreda šešeljevci. Da li je to tačno? Da li vidite da to stoji pri dnu dokumenta?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Vidim.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Možete li da nam kažete na koju se jedinicu to odnosilo? Da li ta jedinica ima neko drugo ime?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: To je Leva Supoderica. S obzirom da su u sastavu odreda Leva Supoderica bili pripadnici Šešeljeve stranke... često, možda još u nekom dokumentu je korišćen ovaj naziv šešeljevci. Dobrovoljački odred, to se poklapa, dobrovoljački se poklapa, odred se poklapa, samo se ne poklapa Leva Supoderica, nego je stavljeno šešeljevci. E, pošto sam ja ovaj akt pisao, možda sam ja vođen onim da se često upotrebljavao taj naziv, stavio u onaj pisani dokumenat daktilografu da to napiše, a možda je... a možda je tako tehnički... tehnička neka greška bila. Ali se odnosi na levi odr... na odred Leva Supoderica.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala. A ko je bio komandant te jedinice?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Bio je Lančuzanin. Imena ne mogu da se setim, zvani Kameni.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala vam. Ovo naređenje je takođe upućeno i komandantu Prve motorizovane brigade, da li je to tačno?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne Prve, Prvog motorizovanog bataljona .

prevodioci: Ispravka prevodioca: Bataljona.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ: Ne vidim, da... upućeno je komandantu Prvog bataljona.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala. A Tešić je bio komandant Prvog motorizovanog bataljona, zar ne?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Zašto je ovo naređenje prosleđeno komandantu Tešiću kao i Kamenom, da li znate?.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Normalno da... pošto je odred Leva Supoderica bio u sastavu Prvog jurišnog odreda, da je moralo biti upućeno i komandantu Prvog jurišnog odreda. A ovo sad što je upućeno komandantu Prvog motorizovanog bataljona nije... nije precizirano, komandantu Prvog jurišnog odreda, to je zato što sad ovaj odred izlazi, izlazi... i to je već neki nagoveštaj da se sa izlaskom tih jedinica, jedinica, praktično ukida Jurišni odred, Jurišni odred kao... kao borbena jedinica koja je bila formirana radi izvršenja konkretnog zadatka, ako ste me razumeli? Ako ovaj odred izađe, a po naredbi treba da izađe do 21. praktično... od 22. u 00.00 časova, više ne postoji Jurišni odred 1, nego samo Prvi motorizovani bataljon koji je bio glavna... glavna snaga Jurišnog odreda 1.

TUŽILAC SMITH: Hvala. Časni Sude, nudim ovaj dokument na usvajanje, broj 192 po listi Pravila 65ter.

SUDIJA PARKER: Usvaja se.

sekretar: To će biti dokazni predmet 422, časni Sude.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Svedoče, molim vas da sada pređemo na tabulator 32, to je dokazni predmet 68, po listi Pravila 65ter i časni Sude, ovo se već pojavilo kao dokazni predmet 368. Svedoče, ako pogledate ovaj dokument, to je izveštaj Komandi Prve vojne oblasti, gde se ponovo pojavljuje na dnu ovog izveštaja ime pukovnika Mrkšića kao komandanta Operativne grupe Jug, datirano 21. novembra u 18.00 časova. Pogledajte potpis na kraju izveštaja. Možete li da nam kažete da li je to zaista ili nije potpis pukovnika Mrkšića?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Nisam siguran da je potpis pukovnika Mrkšića.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Već ste ranije rekli da je 21. novembra pukovnik Mrkšić otišao u Beograd. Ko je tog dana komandovao u Vukovaru?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Načelnik štaba potpukovnik Panić Miodrag.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Možete li da kažete da li je možda on potpisao ovaj... taj izveštaj i prethodnu zapovest?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Logično je da on potpiše. Ne mogu da se setim, ali i moj zadatak kao obrađivača akta je da njemu nosim na potpis. Nisam mogao nikome drugom nositi nego njemu - ako je bio tu. I niko mi ne bi ni potpisao ovaj akt - jer nije ovlašćen. Ne mogu da tvrdim da je njegov potpis, jer se ne sećam, ali logično je da je on potpisao.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala vam. Ako pogledamo ovaj izveštaj pod tačkom 2, govori se o transportu civila u Šid i Sremsku Mitrovicu, a govori se i o transportu ranjenika u Sremsku Mitrovicu tokom 20. i 21. novembra 1991. godine.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da, vidim.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Po vašem mišljenju, da li se ovaj izveštaj odnosi na evakuaciju iz vukovarske bolnice ili na neke druge evakuacije?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Ovi ranjenici... koji su transportovani u Mitrovicu u noći 20. na 21. oni su mogli biti iz bolnice, ali mogli su biti i iz drugih delova grada. Pitanje zašto u Mitrovicu. Pretpostavljam, a i u nekim ranijim izveštajima stoji da je bilo mnogo problema oko dogovora za predaju. Verovatno je morao biti upućen u Sremsku Mitrovicu, dok se ne ugovori tačno mesto predaje, a evo ovde stoji da je posle toga upućen u Sremsku... u Bosansku Raču. Znači, ranjenici su mogli biti iz bolnice, iz drugih delova, jer su ranjenici i kasnije pronalazeni u rejonu grada Vukovara u zgradama i određ... pojedinim objektima druge... druge namene.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da li bi moglo da se...

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Pojedinačni, ne masovno.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da li bi moglo da se kaže kako iz ovoga nije jasno na koju se tačno evakuaciju ovaj izveštaj odnosi?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Gospodine tužioče, ovde se ne pominje evakuacija, ovde se pominje transport... Transport je nastavak, logičan nastavak neke prethodne radnje. To je mogla biti evakuacija, izdvajanje i priprema ljudi za transport, priprema sredstava s kojim će se transportovati. Ljudi koji su izvlačeni iz bolnice, iz drugih delova na određene lokacije su podlegali ovom pitanju transporta. Transporta gde? Transporta kako se dogovore vlasti. Vlasti? Operativna grupa Jug je imala dosta problema, zato što pretpostavljene komande i organi vlasti sa Hrvatskom nisu mogli precizirati ove... ova pitanja. I zato su svi ti oni... oni zadržavani, tako da mislim da je kada je u pitanju ovaj izveštaj 21., da je najveći deo tih problema rešen - i kad su u pitanju zarobljeni sa oružjem koji su transportovani u Mitrovicu, i kad je u pitanju ovaj zadnji verovatno transport ranjenika u Mitrovicu, a zatim u Sremsku Raču, i kad je u

pitanju transport civila, žena i djece u Šid. I mislim da je tek tada završeno... u toku noći 20. na 21., odnosno u toku 21. kako ovde stoji.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: A što se tiče komandne odgovornosti prema Pravilniku vojnog postupanja koji je postojao, kada komandant napusti svoju zonu odgovornosti, da li... da li njegova odgovornost prestaje da postoji u odnosu na aktivnosti koje se događaju na tom području ili ona i dalje važi, ako on odluči da to područje napusti na kraće vreme?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Kako smo i zaključili na odnosu, u odnosu na važeća i tada pozitivna pravila, odgovornost komandanta je nedeljiva. U slučaju njegove odsutnosti, regulisano je ko ga zamenjuje. Konkretno, u ovom slučaju, načelnik štaba. I odgovoran je za postupanja i kad je odsutan - kao komandant. To je ta objektivna odgovornost svakog komandanta za svoju jedinicu, za svoju zonu, za svoju operaciju. A subjektivna odgovornost je onoga koji izvrši ili ne izvrši zadatke koje mu je, koji su mu postavljeni u odsutnosti komandanta.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Dakle, odgovornost za komandant koji je otišao i dalje postoji, njegova odgovornost je da osigura da se pravila primenjuju u njegovoj zoni odgovornosti. Da li je to tačno?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: To je tačno. Ima pravo da preduzme sve mere kao komandant, ako se to nije ispoštovalo.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala vam. Časni Sude, ovo već jeste dokazni predmet, prema tome ne treba da se ponovo usvaja. Molim vas gospodine pukovniče pređite na tabulator 33, to je broj 591, prema listi po Pravilu 65ter. Ovo je borbeni izveštaj Komande Prve vojne oblasti od 21. novembra 1991. godine, broj 1614178. Potpisao ga je general-major Vujović. Molim vas, pogledajte zaključak u vezi s pasusom koji neposredno prethodi zaključku. Možete li da pročitate taj pasus?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da. Ali ovaj borbeni izveštaj je upućen Prvoj upravi Generalštaba. Zaključak: "Aktivnosti neprijatelja na liniji dodira i po dubini navode na zaključak da nedostaje..."

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Svedoče, zaustavio bih vas ovde. Zamoliću vas da pročitate pasus iznad ovog teksta gde general-major izveštava o tome da je ponašanje prema zarobljenicima bilo strogo u skladu sa Ženevskim konvencijama (Geneva Conventions). Ako možete to da pročitate?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: "Zarobljene snage neprijatelja se planski obrađuju, selektiraju i upućuju na određene punktove. Rad i postupci sa zarobljenicima odvijaju se striktno u skladu sa Ženevskom konvencijom o ratnim zarobljenicima. U sklopu zadataka uspostavljanja komandi mesta koja su oslobođena, jedinice imaju dosta problema. Pojedine grupe meštana, dobrovoljci i drugi, samovoljno preduzimaju aktivnosti koje nisu u skladu sa situacijom i odlukama vojnih komandi."

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Ovde bih vas sada zaustavio, hvala. Prva vojna oblast pokriva područje Operativne grupe Jug, je li tako?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Zona operativne odgovornosti Operativne grupe Jug je u sastavu zone odgovornosti Prve vojne oblasti. Znači, deo je te zone.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: A s problemima koje je spomenuo general-major Vujović, da li ste vi bili upoznati da se pojavljuju takvi problemi u Operativnoj grupi Jug?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: U postupku sa ratnim zarobljenicima, i postupku prema ratnim zarobljenicima u skladu sa Ženevskom konvencijom sam bio upoznat u smislu da nema problema. Osim onih sitnih, eksczesnih, koji su se dešavali u zonama, u rejonima Jurišnog odreda 1, prilikom te evakuacije i prebacivanja do određenih mesta gde su bili smešteni. To je moje lično saznanje, i moje lično saznanje o tome bazira se na onome šta sam čuo u operativnoj Sali - da su teškoće prilične, da pripadnici mesne Teritorijalne Odbrane pokušavaju da maltretiraju te ljude. I bilo je slučajeva fizičkih, fizičkih napada, ali bez težih posledica. Osim toga, ja ništa drugo u smislu nepostupanja sa... u skladu sa Ženevskom konfere... ko... konvencijom nisam čuo... sa... samovoljno ...

SUDIJA PARKER: Gospodine Vasiću? Izvinite što vas prekidam, gospodine pukovniče.

ADVOKAT VASIĆ: Časni Sude, ja kao i obično, intervencija na transkript, samo jedna. To je stranica 15, a red je 17. Mislim da je svedok rekao da je bilo problema prilikom evakuacije, dok nisu došli na mesta gde su smešteni. A vidim da u prevodu stoji: da su imali problem za vreme evakuacije na mestima gde su smešteni.

SUDIJA PARKER: Gospodine Smith, možda biste ovo mogli da razjasnite. Hvala, gospodine Vasiću.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Pukovniče, ako bismo mogli nešto više da kažemo o tim problemima, incidentima o kojima ste vi čuli. U ovom trenutku nije jasno da li ste... da li ste čuli da se ti problemi događaju na mestima gde su ti ljudi bili smešteni, ili na mestima odakle su bili evakuisani?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Ako smatrate da nisam jasan. Ja sam u određenim vremenskim periodima ponešto od toga čuo. I čuo sam i da je bilo problema da se obe... obezbede od pripadnika Jugoslovenske narodne armije u samoj toj evakuaciji, ili da ga ja nazovem - prebacivanju, jer je evakuacija samo bolesnika, a ovo je bilo i ranjenih, i žena, i dece i tako dalje. U samom prebacivanju, prebacivanju tim putevima, i iz rejona bolnice i iz ostalih delova grada, odakle su izvlačeni. Znači, u tom periodu kad se to odvijalo praktički. A bilo je problema i na mestima gde su bili locirani na isti način – pokušaja ulaska u objekte gde su oni smešteni, psovke sa strane, ti verbalni oblici, oblici nasrtaja pre svega, i sitni fizički oblici. Ono podrazumeva i jedno i drugo.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala. Pukovniče, hteo bih da pročitam nešto što ste vi napisali u Ratnom dnevniku 20. novembra u 7.00 časova ujutru. To je na engleskom na

stranici 41. Ako biste mogli da pogledate taj Ratni dnevnik za 20. novembar, 7.00 časova ujutru. Izvinjavam se, to je pod tabulatorom 10, dokazni predmet 401.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: 20. novembar 7.00 časova. Našao sam.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Molim vas, pročitajte naglas taj unos, pa ću vam postaviti neka pitanja o tome.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: "Komandant Operativne grupe Jug regulisao je i naredio sprovođenje aktivnosti oko čišćenja i kontrole teritorije, zatim evakuacije i transporta civilnog stanovništva iz "Ovčare" i "Veleprometa" i bolnice u Vukovaru. To je regulisano naredjenjem strogo poverljivo broj 439-1 od 20. jedanaestog 1991. godine."

TUŽILAC SMITH – PITANJE: I koliko vi znate, u to vreme, u 7.00 časova ujutru 20., da li je bilo civila koji su držani na "Ovčari", koliko se vi sećate?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Ja se ne sećam, jer nisam bio tamo. Ali ja stojim iza ovoga šta je ovde napisano, jer je komandant bio pecizan: "evakuaciju i transport civilnog stanovništva iz Ovčare i "Veleprometa..." Da, oni su bili 20. "...i bolnice u Vukovaru". Verovatno je da 20, 19. je uveče dogovoreno sa doktorkom Vesnom Bosanac da se vrši evakuacija bolnice. Znači... vršena je 20.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala. Kako bi sve bilo jasno, datum kada kažete... dan kada kažete da ste čuli... da ste čuli da postoje problemi u vezi načina na koji se postupalo prema ljudima, u vezi evakuacije i mesta gde su oni bili smešteni, kada ste to čuli? Kada ste čuli da je dolazilo do problema? Da li je to bilo 20. ili nekog drugog datuma?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Ma... čuo sam sva tri dana da je bilo problema: i 18. ono sa... sa Mitnice, ali nekih blažih, nekih problema koji... koja su... koji su... shodno situaciji sasvim realni i mogući. Čuo sam i za, i za 19. - devetnaestog da ima problema kad je u pitanju transport ili prebacivanje ljudstva iz osvojenih delova grada, pre svega iz centralnog dela grada, prema "Veleprometu", kasarni i "Ovčari". Da ima problema od mesnog stanovništva... i od mesnog stanovništva, i od pripadnika Teritori... Teritorijalne odbrane... odbrane sa tog područja.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Ali maltretiranja sam već objasnio. Svo to vreme: i jednog i drugog i trećeg dana oni su bili skoro istog intenziteta, verbalno, sa pokušajem fizičkih nasrtaja, bez težih posledica.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala. Dakle, ta tri dana, 18., 19. i 20. novembar, gde ste vi uglavnom bili? Da li ste bili u Štabu, ili ste bili na terenu?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Bio sam na komandnom mestu sva tri dana... U operativnoj sali u vreme kad... kad sam radio, ili u vreme kad sam imao po planu odmor, bio sam u... u... u zgradi gde se, gde se odmaralo, tako da... nisam neprekidno bio, ali bio sam u ta tri dana najčešće na radnom, na... na... na mestu gde sam obavljao redovne poslove i dužnosti.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Molim vas da se priselite 19. novembra u komandi. Pomenuli ste da ste čuli za probleme verbalnog i fizičkog zlostavljanja na mestima kao što je bila vukovarska kasarna ili "Ovčara", i kažete da su lokalno stanovništvo i Teritorijalna Odbrana bili uzrok tih problema, je li to tačno?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je tačno.

SUDIJA PARKER: Gospodine Vasiću?

ADVOKAT VASIĆ: Meni se učinilo da je ovo pitanje mog uvaženog kolege sugestivno, jer je svedok rekao da je bilo problema u transportu ljudi iz osvojenih delova grada prema: "Veleprometu", "Ovčari" i kasarni. A moj uvaženi kolega pita: "Da li je ovih problema bilo na "Ovčari", u kasarni?", a to je bitna razlika. Da li je tu na...

SVEDOK TRIFUNOVIĆ: Je li mogu da odgovorim?

ADVOKAT VASIĆ: Takođe je rekao da se radi o fizičkom maltretiranju, i svedok je rekao koji su oblici tog maltretiranja.

SUDIJA PARKER: Pukovniče, upravo ste hteli da odgovorite.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ: Da. Ne mogu da pomenem pojam transport što gospodin Vasić sad kaže. Ni u jednom kontekstu, osim od organiz... osim kad je u pitanju organizovana delatnost, da se ljudstvo iz jednog objekta, iz jednog prostora, sredstvima prevoza prebaci na neku drugu relaciju. Ja sam ovde pomenuo pojam evakuacije i prebacivanje, i mislim da sam bio jasan. I mislim da nisam pomenuo transport.

SUDIJA PARKER: Gospodine Smith, da li postoji još nešto čime bi ste se pozabavili?

TUŽILAC SMITH: Časni Sude, ne u ovoj tački. Mislim da je svedok razjasnio. Međutim... da, imam još nekih pitanja u vezi s prirodom zlostavljanja. Ali budući da smo se približili pauzi, možda bih mogao da počnem sa tim nakon pauze? Izvinite časni Sude, ja sam... došao sam jutros u sudnicu u 9.00 časova, još nikog ovde nije bilo, tako da se još uvek ravnám po tom vremenskom rasporedu. Dakle, nastaviću. Bolje pola sata ranije nego pola sata kasnije, pretpostavljam.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Svedoče, s obzirom na ove probleme o kojima ste govorili u vezi s lokalnim stanovništvom i Teritorijalnom Odbranom, kakve ste izveštaje dobijali 19.? Kako su ti izveštaj dolazili do vas? Ja sada govorim o 19., ne o 20.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Izveštaje... izveštaje komandanata... mislim da u tom smislu nisam pratio. Pratio sam, da budem precizan, čuo sam, izveštaje starešina organa komande koji su u to vreme 19. bili u jedinicama Jurišne... Operativne grupe, tamo gde su se te stvari dešavale. Između ostalog, mislim da je 19., 19. na licu mesta... i da je 20. na licu mesta po pitanju evakuacije bio angažovan... angažovan načelnik Štaba. I od njega sam čuo da ima tih problema. Uglavnom od starešina koji su odlazili i vraćali

se. Odu izjutra, vrata se da nešto ručaju, prezalogaje, i vraćaju se opet u jedinice. I svaki je rekao da ima problema, ali nije nešto kritično.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Dakle, što se tiče 19., da li vi kažete da ste o ovim problemima čuli da su prisutni na sva tri mesta koja ste pomenuli: na "Ovčari", "Veleprometu", i u bolnici?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Ja iako sam bio na dužnosti, vršio dužnost načelnika operativnog, nisam precizno znao ni tada, niti sada - da mogu da preciziram koji deo i kako je razvrstavan, i koji deo po kategorijama je upućivan na "Velepromet", u kasarnu, i na "Ovčaru". Samo znam da su upućivani i na jednu, i na drugu, i na treću lokaciju. Po kojim kriterijumima, po kojoj strukturi, koja je struktura tih ljudi bila ne... ne mogu da odgovorim.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da li možete da nam kažete da li su 19. i drugi u Komandi Štaba takođe bili upoznati sa ovom vrstom problema?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da, svi koji su se tu nalazili ili koji su... se kraće ili duže zadržavali u operativnoj sali.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da li je pukovnik Mrkšić bio upoznat sa tim problemima 19.?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Mislim da jeste. I mislim da je direktnije bio upoznat... konkretnije bio upoznat o problemima od komandanata podčinjenih jedinica, pretpostavljam i od načelnika Štaba, pretpostavljam i od načelnika bezbednosti, i pretpostavljam i od drugih starešina komande koji su bili upućivani na... u Vukovar, gde se to dešavalo.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: A ko je bio načelnik bezbednosti u Komandi?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Načelnik bezbednosti je bio major Šljiv... major Šljivčanin.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da li je preduzeta neka akcija 19. kako bi se sprečilo verbalno i fizičko zlostavljanje koje se dešavalo na tim lokacijama? Da li vam je to poznato?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Ja samo znam da je 19. u 20.00 časova u Komandu u Negoslavce došla grupa iz organa bezbednosti Prve vojne oblasti i Generalštaba, da ih je komandant primio, i koliko se sećam, da su imali zadatak da se pozabave pitanjima: evakuacije, prebacivanja, a pretpostavljam i nekih drugih pitanja oko kasnijeg transporta... transporta tih ljudi. Mislim da su se kratko zadržali u Komandi, da ih je pukovnik Mrkšić pošto su mu saopštili zbog čega su došli, uputio u rejon Vukovara da odrade ono zbog čega su tu. A već u toku noći, 19. na 20., ili tačnije, negde po ponoći 20., je došla i grupa... iz poz... pozadinska grupa, ili logistička grupa iz Prve vojne oblasti. Najviše ih je bilo iz... iz dela po saobraćajnoj grani, da se reguliše pitanje... pitanje transporta. I oni su uključeni u ta pitanja zajedno sa pozadinskim organima Operativne grupe Jug.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Sada bih hteo da porazgovaramo o prvom sastanku - kada je došla grupa iz Prve vojne oblasti i Generalštaba u Komandu u Negoslavicima. To je sastanak za koji vi kažete da se održao u 20.00 časova 19. uveče. Da li ste vi bili prisutni na tom sastanku, ili ste samo znali da je sastanak održan u... u Komandi?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne radi se... Bio sam... znači, konkretno. Bio sam prisutan, komandant je bio prisutan, da li je još neko iz organa, možda još jedan, dva čoveka i... nije organizovan sastanak. Ti ljudi su došli, predstavili se, i rekli koji im je zadatak... Komandant je shvatio zbog čega su došli. Pitali su samo gde je taj reon, dao im je pratnju i uputio ih je da snime situaciju i da se pozabave tim pitanjem. Nije se mnogo razgovaralo, nije nikakav sastanak bio.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Otprilike, koliko dugo je trajao taj prvi sastanak?

SUDIJA PARKER: Gospodine Vasiću?

ADVOKAT VASIĆ: Ja sam zbog ovog hteo da prigovorim što moj uvaženi kolega sada pita. Mislim da je svedok rekao da to nije bio nikakav sastanak, a na stranici 22, red 18., piše da je bio sastanak. Mislim da je svedok rekao da nije bio nikakav sastanak.

SUDIJA PARKER: Dakle, u engleskom prevodu svedok opisuje sastanak u tom delu transkripta. Umesto da vi to ponovite, možda bi svedok samo mogao da nam to potvrdi. Vidite u transkriptu 22, negde otprilike u 19. redu počinje odgovor koji se onda nastavlja nekoliko redova niže. Pukovniče?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ: Sastanak zavisi sa kog stanovišta se gleda. Sastanak u onom pravom smislu ima temu, ima pitanja, ima vođenje diskusije, duže traje. Ovo je bilo... bio kraći susret. Ako sam ja stavio da je to sastanak, to opet ni u srpskom jeziku nije ništa terminološki različito od susreta. Za... za neko vremensko trajanje isto nije ograničeno. Sastanku prisustvuje više ljudi. Ovo je praktično bio susret komandanta sa grupom iz organa bezbednosti. Tu sam se ja zatekao, i možda još jedan do dva čoveka. Nismo učestvovali ni u kakvim diskusijama, ni davanju predloga, ni bilo šta. Nisam razmišljao o definiciji sastanka. Mogao sam i da upišem sastanak, a da vam sada kažem da je to bio susret - baš ovako kako sam vam i rekao.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Možda samo da razjasnimo: Koliko dugo je taj sastanak ili susret, koliko dugo je trajao? Da li je to nekoliko minuta?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Vrlo kratko, ne mogu da se setim. Nije više od 10 - 15 minuta.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da li je to održano u zgradi Komande ili izvan zgrade?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: U zgradi Komande. Ovo šta sam ja bio svedok, bio prisutan, bilo je u... u operativnoj sali. Da li je bilo u međuvremenu ispred ili kasnije na nekom drugom mestu, ne sećam se.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Rekli ste da su tu bili neko pojedinci iz Prve vojne oblasti. Da li su vam poznata njihova imena?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ni jednog čoveka iz grupe organa bezbednosni koji su došli nisam poznavao.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: A otprilike, koliko njih je bilo iz organa bezbednosti?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne mogu da preciziram. Bilo je sigurno više od tri.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: A što se tiče prisutnih oficira iz Komande, pomenuli ste sebe i pukovnika Mrkšića. Da li je tu bio još neko iz Komande, posebno da li je tu bio prisutan neko iz organa bezbednosti Komande Operativne grupe Jug?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Osim toga da je bio pukovnik Mrkšić i da sam bio ja, i da je još neko bio... ne mogu da se setim tačno ko. Pretpostavka da je bio neko od organa, od... iz organa bezbednosti je realna, pošto su ti ljudi i došli iz organa bezbednosti. A da li je bio - nisam, nisam siguran.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Kada je... dok je trajao ovaj sastanak, da li vam je poznato gde se nalazio major Šljivančanin?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Nije mi... za taj trenutak, nije mi bilo poznato precizno, ne. Znam da je uvek bio na... sa jedinicom najčešće.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala. Koje su bile obaveze organa bezbednosti, odnosno pojedinaca iz organa bezbednosti iz Prve vojne oblasti? Da li su oni rekli zbog čega su tu i šta nameravaju da urade?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Koliko se sećam sa tog bezbednosnog aspekta, saopštili su da treba u bezbednosnom smislu da pogledaju, da, da, da... vide situaciju postupka sa ratnim zarobljenicima, sa ranjenicima i sa civilnim stanovništvom i da preduzmu određene mere, kako bi se taj proces odvijao planski, organizovano i bez problema.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da li im je pukovnik Mrkšić dao neka uputstva, a ako nije, na koji način je on na to odreagovao? Posebno u vezi sa pitanjem kako se postupa sa ratnim zarobljenicima?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne sećam se odgovora pukovnika Mrkšića, nisam to beležio ni u beležnicu. Mislim da je, pošto je... su brzo otišli u rejon Vukovara, da im je objasnio gde je, i da će ih neko tamo odvesti i da će na licu mesta videti situaciju. I mislim da im je 19. rekao da nema problema i da je tu bila pre njih Vesna Bosanac i da su dogovorili. Mislim da je to moralo tako da bude. Njihove zadatke ne znam. Ne znam ni da li su... ne sećam se da su precizno to prezentovali ni pukovniku Mrkšiću.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala. Ali, bez obzira na to, da li su problemi u vezi sa fizičkim nasrtajima i zlostavljanjem na Ovčari, "Veleprometu" i u bolnici, kao i verbalnim zlostavljanjem, da li su ta pitanja pokrenuta sa njima?

ADVOKAT LUKIĆ: Prigovor.

SUDIJA PARKER: Gospodine Lukiću?

prevodioci: Molimo uključite mikrofon, gospodine Lukiću.

SUDIJA PARKER: Mikrofon, molim vas.

ADVOKAT LUKIĆ: Oko ovih problema da je... Drugi put tužilac sugeriše za ove probleme: da li su se pojavljivali u bolnici, "Veleprometu" i na "Ovčari". A svedok je jasno govorio o tim problemima samo na relaciji: "Velepromet", kasarna, "Ovčara". Nije pominjao ni jednom prilikom bolnicu.

ADVOKAT VASIĆ: Časni Sude, ja imam prigovor druge vrste.

SUDIJA PARKER: Gospodine Lukiću, pa ja to nisam tako zabeležio. U stvari mislim da ste vi precizniji. Ono što sam ja zapisao u vezi sa bolnicom, tiče se jedne malo drugačije teme. Da?

TUŽILAC SMITH: Ako je tako, izvinjavam se, časni Sude zbog toga.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Svedoče, u vezi problema na "Ovčari"... Izvinite. Još jedan prigovor.

SUDIJA PARKER: Gospodine Vasiću, prvo da pojasnimo ovo pitanje.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Pukovniče, da li su problemi o kojima ste čuli da su bili na "Ovčari" i "Veleprometu" 19., da li su ti problemi spominjani pred ljudima iz organa bezbednosti?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne sećam se.

TUŽILAC SMITH: Hvala.

SUDIJA PARKER: Gospodine Vasiću, da li sada postoji neki problem?

ADVOKAT VASIĆ: Ne časni Sude, sada ne postoji. Hvala.

SUDIJA PARKER:Hvala.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Pukovniče, spomenuli ste da je kasnije te večeri održan još jedan sastanak ili susret, dosta kasno. Da li je to u Komandi, da li je to bilo sa istim onim ljudima iz organa bezbednosti ili sa nekim drugim?

ADVOKAT VASIĆ: Časni Sude, ja mislim da je ovo sugestivno pitanje. Mislim da je svedok govorio o sastanku sa pozadinskim jedinicama iz Prve vojne oblasti, a ne sa bezbednosnim... Svedok je rekao da su oni došli u kasarnu u večernjim satima i da... nije pominjao sastanak.

TUŽILAC SMITH: Časni Sude, možda sam napravio jednu grešku. Možda bih mogao da pitam svedoka da pojasni o čemu se govorilo na drugom sastanku?

SUDIJA PARKER: Zbog čega je druga grupa bila tamo?

TUŽILAC SMITH: Da.

SUDIJA PARKER: Još uvek nismo stigli do sastanka.

TUŽILAC SMITH: Nadam se da ćemo stići, ali videćemo.

SUDIJA PARKER: Gospodine Smith, trebalo bi da budete možda malo oprezniji sa vašim pitanjima. Imali smo ovde niz prigovora, a sve zbog načina na koji dosta olako formulišete vaša pitanja.

TUŽILAC SMITH: Razumem. Hvala, časni Sude.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Svedoče, da li je posle tog... posle tog prvog sastanka u Komandi sa ljudima iz organa bezbednosti bilo ko dolazio? I ako jeste, recite nam ko?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Oko 1.00 čas, ali to je već 20., nije 19. stigla je ekipa iz organa pozadine, logistike Prve vojne oblasti sa zadatkom da rešava pozadinske probleme, pre svega transporta. Oni su došli po zahtevu Komande Operativne grupe Jug da se sa njihovim kapacitetima, s obzirom da Operativna grupa Jug ne raspolaže tim kapacitetima, rešavaju ti problemi. Oni su imali zadatke i koliko se sećam, oni su spojeni sa nekim odgovornim starešinom iz organa pozadine Operativne grupe Jug, i pristupili su odvojeno od bilo kakvog sastanka u Komandi. Verovatno su držali sastanak u pozadini, odvojeno o upoznavanju, informisanju o situaciji i o konkretizaciji pitanja na rešavanju problema. Susret i sastanak... susret. Stigli su, ne znam da li ih je pukovnik Mrkšić i primio. Znamo kome se... ili potpukovnik Panić. Znamo kome se trebaju uputiti ako su iz logistike, znači organima pozadine. Upućeni su i sa njima su rešavali te probleme. To je taj susret, a ne sastanak, koji ste pomenuli.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala. Rekli ste da su oni došli po zahtevu Komande da pomognu. U praktičnom smislu, koja se vrsta pomoći od njih tražila?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Ja koliko se sećam... nije Komanda Operativne grupe Jug tražila pomoć konkretno po svim elementima, nego na osnovu akata pretpostavljene komande da u slučaju određenih problema i novonastalih situacija zahtevaju i traže pomoć. Mislim da je jednim aktom Operativna grupa Jug tražila pomoć logističkih, odnosno pozadinskih organa pretpostavljene komande. Bilo je više razloga,

neki su manji, neki su jači. Bilo je razloga oko ishrane, snabdevanja svih ovih ljudi koji su u tom periodu, od dva do tri dana, kretali, vraćali se i tako dalje. I drugi razlog je bio da se reguliše, reguliše transport. Transport, obezbeđenje transporta. I to su bila glavna pitanja koja su... su bila problematična za Operativnu grupu Jug, i koja... koju su kasnije razrešavali pozadinski organi Operativne grupe sa pozadinskim organima Prve vojne oblasti. Da li uspešno, da li neuspešno, to je neko drugo pitanje.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Prilikom tog susreta, da li je bilo ikakvog razgovora o evakuaciji civila, odnosno ljudi iz bolnice?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Koliko se... se... koliko se sećam, oni su došli i upućeni su. Oni su došli sa... sa nekim iz sela Berak, iz pozadinskog organa, ili ih je tu čekao neko iz pozadinskog organa, i odmah su prešli da rešavaju konkretnu problematiku po pitanjima zbog kojih su došli. Ne sećam se, ja mislim da se ne... da ni komandant nije upoznat detaljno, jer ima svoje organe. I pošto su organi koji su zaduženi za taj posao - pozadinski organi, mislim da je regulisano tako da se to, da se to reši s njima, i da se ne gubi vreme tu oko sad tih nekih problema. Jer, napomenuo sam da je uveče došla i ta grupa iz organa bezbednosti, tako da je to sve bilo usmereno iz Prve vojne oblasti da se učini pomoć i regulišu zajednička pitanja oko nastalih problema.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala. Da li su se ti ljudi iz organa bezbednosti koji su stigli u Komandu u ranijim satima te večeri vratili kasnije te noći ili nisu?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne znam stvarno, stvarno kad su se vratili. Ne znam ni koliko su ostali.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Molim vas da predemo sada na 20. novembar. Molim vas da nam objasnite kada ste po prvi put čuli za probleme fizičkog i verbalnog zlostavljanja na "Ovčari" i u "Veleprometu"? Vi ste rekli da ste tokom perioda od tri dana, dakle 18., 19. i 20. čuli za te probleme, a sada bih hteo da nam kažete kada ste prvi put čuli za te probleme 20.?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Pa 20. isto tako negde oko podneva i u toku popodneva sam čuo da ima problema.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: A od koga ste čuli za te probleme?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Isto tako od starešina koji su bili, dolazili i vraćali se u zonu... u zonu dejstava, odnosno sada u oslobođeni deo Vukovara. Zvaničan izveštaj ja kao organ Komande po tom pitanju nisam dobio ni od jednog komandanta. Ne znam da li je komandant brigade ili načelnik Štaba dobio. Ali se čulo od svih starešina koji su bili na licu mesta da ima problema, da redovna vojska, starešine JNA imaju mnogo muke i posla da obuzdaju pripadnike Teritorijalne Odbrane i civile iz grada Vukovara da ne maltretiraju... ne maltretiraju ljude.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Otprilike, koliko starešina je obaveštavalo vas i druge, vezano za te probleme?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Pa ja se... ja se prisećam sada svega toga. To je vreme znači 19. odnosno 20., konkretno. Vreme kad se najveći broj starešina Komande

brigade morao naći tamo. U sali je ostajalo samo ono što je moralo da obavlja one redovne poslove, dežurni i operativni, jedan deo operativnog organa, neko iz... iz Štaba još od načelnika rodova, a svi drugi su bili na terenu. I kako su se smenski, ovaj, dolazili u Komandu zbog raznoraznih različitih potreba, svi su otprilike na tim mestima gde su bili govorili o tome da se teško mogu obuzdati... pripadnici Teritorijalne Odbrane i pripadnici civili sa prostora Vukovara, u smislu maltretiranja, na ovaj način koji sam već objasnio, tih ljudi.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala vam.

TUŽILAC SMITH: Časni Sude, mislim da je sada 11.00 časova, pa je možda došao trenutak za pauzu?

SUDIJA PARKER: Prekidamo sada sa radom i nastavljamo u 11.20 časova.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Gospodine Smith.

TUŽILAC SMITH: Hvala, časni Sude.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Gospodine pukovniče, pre pauze govorili ste o problemima o kojima ste čuli od drugih oficira u Komandi Štaba u vezi zlostavljanja evakuisanih ljudi. Rekli ste da ste za te probleme prvi put čuli oko podneva 20., dakle govorim sada o 20. Koliko dugo, u kom razdoblju su dolazili ti izveštaji u vezi sa 20.? Dakle tog 20., koliko dugo su dolazili izveštaji o zlostavljanju ljudi koji se evakušu?

ADVOKAT VASIĆ: Časni Sude, ne znam da li je moj uvaženi kolega... Izvinjavam se. Ne znam da li je moj uvaženi kolega upotrebio pravi izraz - *report*. Mislim da, da bi možda bolje bilo da, da, da nam svedok objasni da li se radilo o, o, o, o... izveštajima ili o nekoj drugoj formi.

SUDIJA PARKER: Vi želite da se *report* shvata u samo jednom kontekstu. Međutim, ta reč ima mnogo šire značenje, i može da se koristi i u takvom značenju. Možete da sedite u glavnom foajeu ove zgrade, i dok ljudi prolaze pored vas možete čuti izveštaje o tome šta se događa napolju izvan zgrade, dok prolaze i pričaju. Tako da mislim da ćemo gospodinu Smithu dozvoliti da u ovom trenutku koristi reč *report* u tom smislu. Sasvim sigurno iz dokaza do sada ne sledi da su oficiri ulazili i davali formalne izveštaje. Gospodine Smith, čuli ste dovoljno.

TUŽILAC SMITH: Hvala, časni Sude.

SUDIJA PARKER: Baš sam se zauzeo za vas.

TUŽILAC SMITH: Ja sam vam na tome veoma zahvalan. Mislim da 50 posto uspešnosti prigovora nije loše.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Svedoče, na koji način su se informacije prenosile drugim oficirima u Komandi?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Zvanični izveštaji o tim problemima nisu dolazili da ja znam. Ako su bili zvanični i dolazili, moguće je da su dolazili komandantu, eventualno načelniku Štaba - ako je bio tu, a bio je tu i bio je i na terenu. Meni kao zastupniku načelnika, operativno zvaničan ni jedan izveštaj od potčinjenih komandanata nije stigao. Ti... te informacije koje su imale protok u toj sali, u prisustvu nekad manjeg, nekad većeg broja ljudi su bile od starešina koje su bile tamo i koje su po zadatku tamo i upućivane da vide i reše problem - i ne od jednog i ne u nekoj široj formi je bilo samo ovo. Jedinice Teritorijalne Odbrane, mesno stanovništvo opstruira, otežava i ovako veliki problem sa velikim brojem ljudi koji se prebacuju sa prostora Vukovara u ove rejone o kojima smo govorili. Znači, to je bio protok informacija koji je redovan i koji je mogao biti registrovan u svačijoj glavi. Da su bili jači problemi, da je neko ubijen, svaki komandant je bio dužan da zvanično izvesti Komandu i to bi komandant znao, to bi ja znao, to bi znao svako od odgovorih starešina u Komandi.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala. Ali konkretno u vezi s informacijama koje ste dobijali u vezi sa zlostavljanjem ljudi koji su evakuisani 20. Prema vašim saznanjima, da li je s tim bio upoznat pukovnik Mrkšić?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne. Ne tvrdim da li je bio ili nije upoznat, ne znam. Ali kao komandant je morao biti upoznat i šire nego što sam ja bio upoznat sa ovakvim protokom informacija koje su dolazile kod mene. Ako to treba sa vojničkog aspekta da objasnim, svaki teži problem koji se desi u jedinici se izveštava pretpostavljeni... o svakom težem problemu koji se desi u jedinici, izveštava se pretpostavljeni starešina. Ako je bilo težih problema, pretpotčinjeni je morao izvestiti komandanta, i komandant je to morao znati. Ako nije, onda nije bilo izveštavanja.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da li je pukovnik Mrkšić bio u Komandi 20. novembra?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da, bio je u Komandi 20. novembra.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Ti... ti izveštaji u vezi sa... ovi neformalni izveštaji u vezi sa tretmanom ljudi koji se evakušu, možete li da kažete na osnovu vaših opažanja, da li je to bila informacija s kojom su bili dobro upoznati oficiri u Komandi tog 20., a isto tako i 18. i 19.?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Tačno. Praktično svi.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Kada kažete "praktično svi", da li je bilo osoba za koje znate da nisu znale za te informacije?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Ja kad sam objašnjavao ko se... ko se sve u toj operat... ko je sve imao u toj operativnoj sali radne, radne zadatke, shvatili ste da se tu

kompletan Štab nalazi. U kom vremenu se koji od starešina Štaba nalazio, to je bilo promjenljivo. Ko nije mogao biti upoznat, organi pozadine, organi bezbednosti koji nisu toliko puta, toliko često boravili u operativnoj sali jer su... više su provodili na terenu, ali pretpostavljam da ako su provodili na terenu, da su to bolje znali i od svih tih informacija i svega toga što je dolazilo u operativnu salu.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: U vezi s pukovnikom Mrkšićem... da li znate gde je on bio 20.? Da li se nalazio uglavnom u Komandi ili na terenu?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Mene sjećanje na boravak pukovnika Mrkšića 20. u Komandi navodi iz konteksta kako je evidentirano u Ratnom dnevniku da je 21. u 8.15 časova otišao kod saveznog sekretara i za... obaveze i zadaci koje mi je dao. Dobio sam od njega zadatak da napravim šemu izvođenja vukovarske operacije sa svim pratećim dokumentima, proračunima, gubicima i problemima, i da mu tu šemu priprelim da bi je mogao poneti na referisanje. To je bio njegov zadatak za mene. Zadatak kojim su se bavili pojedini oficiri iz operativnog organa je bio teren, i jedan do dva od njih - pružanje pomoći meni u tom radu. Ja sam to radio popodne i u prvoj polovini noći 20. na 21. U tome mi je dobru pomoć pružio pukovnik Pavković, kao ekspert za štab... štabne poslove u smislu izrade i crtanja karata. Pukovnik Mrkšić je tog dana, ako je po mom sećanju i kako je zabeleženo u Ratni dnevnik otišao 21., bio u Komandi. I negde predveče je otišao iz Komande, i otišao je...

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Gospodine, ako mogu da vas ovde zaustavim. Rekli ste tog dana, ako se dobro sećate u vezi sa 21. da je pukovnik Mrkšić bio u Komandi. Da li time želite da kažete 21. ili 20.? Jer, u Ratnom dnevniku stoji da je pukovnik Mrkšić otišao u 8.15 časova 21.?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Precizan sam. Ja govorim o 20., a pomenuo sam 21. u kontekstu da me sećanje da je, kako je ubeleženo u Ratni dnevnik otišao 21. vraća na 20. kad je objektivno bilo malo... malo vremena da ja sve to uradim. I našao sam se u situaciji da brzo radim i da tražim čak i pomoć. Tražio sam pomoć od pukovnika Pavkovića. To znači, trebalo je brzo uraditi tu potrebnu dokumentaciju za referisanje, i ona je rađena popodne 20. i u prvoj polovini noći 20. U toku izrade te dokumentacije, nije bio prisutan pukovnik Mrkšić. Pukovnik Mrkšić je bio u Komandi, u vidnom delu dana. Ali jednostavno nisam smatrao za potrebno da mu se obraćam i da tražim pomoć u vezi sa tim jer sam imao te pomoćne karte koje su vođene tokom čitave operacije u Vukovaru. I kada je on otišao, predveče, pojavio se pukovnik Pavković i s njim sam tu kartu završio i ostale prateće dokumente. Kako sam čuo kasnije, pukovnik Mrkšić se vratio pred ponoć, i ja sam ga izvestio da sam obavio posao i uradio, uradio kartu. Koliko se sećam, rekao mi je: "U redu je, nećemo sad gledati, pogledaćemo ujutru." i otišao je na odmor. Kasnije sam saznao da se nalazio ili u ambulanti ili kod organa pozadine toga... toga dana, odnosno to veče.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala. Što se tiče pukovnika Panića, gde je on bio 20.? Možete li to da nam kažete?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Panić pukovnik, iako mi je bio pretpostavljeni, niti mi je on precizno izdavao zadatke, niti mi je govorio gde će da ide.

Nešto sam beležio u ratni dnevnik, i kad sam čitao, uočio sam da je bio i 18. i da je bio i 19. - tamo gde su se dešavali ovi problemi.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: A 20., iako niste o tome napravili nikakvu belešku, da li znate gde je on bio 20.? Možete li da nam nešto o tome kažete ili ne?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne mogu, ne znam.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala. Ukratko, rekli ste da su prve informacije o tim problemima došle 20. oko podneva. Koliko dugo su te... su te informacije pristizale? Da li je to trajalo nekoliko minuta ili više sati? Dakle, koliko često su dolazile te informacije?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Teško je odgovoriti na to pitanje. Kako se koji starešina pojavi, on nešto kaže: "Umoran sam, tamo ima dosta problema" ili neki kaže: "Umoran sam, bilo je nekih problema, ali smo to tamo rešili. Vojnici i starešine se dobro drže, ove lokalne teritorijalce smo sprečili da naprave neko zlo i da ne maltretiraju ljude." Otprilike su... svaki starešina koji je ušao u salu, otprilike je tako komentarisao i davao takvu informaciju.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala. Što se tiče "Ovčare" i izveštaja ili problema na "Ovčari", da li se sećate imena oficira koji su dostavljali te informacije ili se ne sećate?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da vam kažem. Meni su "Velepromet", kasarna i "Ovčara" bili isti. Nisam imao podatke o tome po kojim kriterijumima i kako su razvrstani, i ko se od tih struktura nalazio na "Ovčari", ko se nalazio u kasarni, ko se nalazio u "Veleprometu". I kad dobijem informaciju da se dešava nešto u tim rejonima... dešava se, nisam se pitao da li je to u "Veleprometu", da li je to u kasarni, da li je to na "Ovčari", i nije ni trebalo da bude predmet mog interesovanja. Jer svud' se tu ponešto dešavalo.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala vam. Ranije ste nam govorili o jednoj zapovesti kojom je pukovnik Vojnović postavljen za zapovednika na "Ovčari". Izvinite, potpukovnik. Da li ste ga videli 20. novembra?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Nisam ga video. Ne, ne, ne... 20. novembra mislim da nisam. Vujovića sam vidio u Komandi brigade tri, četiri puta. Dolazio je, bio sam prisutan kad je uglavnom izveštavao o problemima, davao neke predloge, bio uvek znači nezadovoljan. Shvatio sam da je to jedan starešina, nije on bio potpukovnik, ne znam šta je bio po činu, koji želi da se nametne, koji čak ignoriše svog pretpostavljenog, a bio je u sastavu Jurišnog odreda 1, i dolazi na komandno mesto direktno komandantu brigade. I takvog nekog starešinu po prirodi kakva mi je, nisam uvažavao, i nisam ni slušao, ni šta je pričao, niti me je to interesovalo.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala, ali ja sada govorim o potpukovniku Vojnoviću.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Izvinjavam se. Nisam bio koncentrisan na pitanje. Izvinjavam se.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Moguće je da sam ja pogrešio dok sam izgovarao ime. Dakle u vezi sa potpukovnikom Vojnovićem, čak ako ga i niste videli 20., da li ste čuli nešto o njemu, o tome šta je on 20. radio?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Ja ga nisam vidio 20. Ja potpukovnika Vojnovića nisam nikako ni vidio u Vukovaru. Sve ove podatke koje imam i za koje znam su vezani za naredbe pretpostavljene komande, kad treba da uđe u sastav, naredbu mog komandanta, koje zadatke treba da dobije ta jedinica pisano. Pretpostavljam da je i usmeno komandant njemu izdavao zadatke, samo tako znam da je on bio komandant 80. motorizovane brigade. Nisam ga vidio toga dana, nisam ga vidio ni uveče, a za uveče mislim da je bilo, bio jedan sastanak u, u formi referisanja, i da on na tom sastanku nije bio. Ali se dobro sećam da sam posle toga, znači negde oko 20.00 časova, 21.00 čas čuo da je dolazio u Komandu brigade od starešina i da je tražio pukovnika Mrkšića. Nisam istraživao niti sam se pitao ni tada ni kasnije, da li je se sreo sa pukovnikom Mrkšićem i, i, i... da li su imali komunikaciju.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Iako se tim pitanjem niste bavili, da li ste čuli šta je bio predmet razgovora?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Isto tako nezvanično od starešina, čuo sam da je spominjao pred njima, pred tim starešinama koji su čuli, ne znam sad koji su, da li je to zvanično, ako se sreo sa pukovnikom Mrkšićem, preneo njemu, to ne znam, da je pominjao on, probleme maltretiranja istog tretmana zarobljenika, ali konkretno na "Ovčari". U istoj formi kao što su bili maltretirani i... i sa nekim tretmanom koji sam već objašnjavao i prethodnih dana bio. Ali je konkretno pomenuo "Ovčaru". To, to je meni ostalo u sećanju da je nekoliko starešina koji su se videli s njim i koji su komunicirali s njim, on o tome govorio. Da li je to saopštio pukovniku Mrkšiću, ne znam.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da li ste tu informaciju dobili 20. ili nekog kasnijeg datuma?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Pa 20., 20., a informaciju... dobio sam 20. uveče negde: 21.00, 20.00... 20.00, 21.00, 22.00 časa. Sedeli smo tu u Komandi. Neko je pomenuo: "Bio je Milorad Vojnović, tražio je komandanta". Da li se sreo s njim ili nije, to nisam ni pitao, niti su mi ljudi rekli. I kaže, ima kaže tih problema na "Ovčari" sa zarobljenicima od strane jedinica Teritorijalne Odbrane. To je ono što znam.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Zna li da li je pukovnik Mrkšić izdao bilo kakva naređenja svojim potčinjenima da štite zarobljenike bilo na "Ovčari" bilo u "Veleprometu" ili na nekom drugom mestu tog 20. novembra?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Koliko se sećam, sećam nije, nije na... nije na, na, na tom redovnom sastanku, na referisanju to pitanje potencirano, niti je... niti su izdavani takvi zadaci. Moguće je, jer komunikacija komandovanja... komandovanja ide i linijom ličnog kontakta. Znači da je... su direktno izdavani... izdavani zadaci u smislu sankcionisanja jednog takvog postupanja, ali se nije na tom sastanku koje... koje je imalo formu kraćeg referisanja, nije se pominjalo... nije se pominjao taj problem u nekom drastičnom ovaj, obliku. Koliko se sećam, više je bilo govora o problemima... o

problemima premorenosti ljudstva, istrošenosti tehnike, kako dalje to sve prikupljati, šta dalje raditi da se ljudi odmore i da se tehnika... tehnika dovede u ispravno stanje.

ADVOKAT VASIĆ: Časni Sude?

SUDIJA PARKER: Gospodine Vasiću?

ADVOKAT VASIĆ: Časni Sude, stranica 40, red je 11 i 12. Kaže da na kratkom brifingu ovi problemi nisu posebno spomenuti. A svedok je rekao da nisu spomenuti posebno u nekom drastičnom obliku. To nije ušlo u transkript.

SUDIJA PARKER: Hvala vam.

TUŽILAC SMITH: Hvala vam.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Pukovniče, kada kažete da taj problem nije bio konkretno izložen u drastičnoj formi, na koji način je on spomenut? U kom obliku?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: U istom onom obliku kako su primane informacije do kojih sam ja dolazio od strane starešina koje sam pominjao. Znači, ima problema, ima maltretiranja, ali još uvek je to sve pod kontrolom i ništa se ekstremno nije desilo. I ako je to tako, onda su mogla uslediti upozorenja da se... da se preduzmu mere da se tako nešto ekstremno... da se nešto ekstremno ne desi. I takva su verovatno upozorenja i išla od strane komandanta ili načelnika Štaba. Možda sam i ja tu nešto rekao u vezi s time. Da se prati, jer već tri dana... već tri dana se to dešava. Sad, procena neke tendencije da će to eskalirati, nije po meni tada mogla da, da, da... bude, ako nije bilo nekih izveštaja konkretnih... za koje ja ne znam.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala. Koliko vi znate, između 20. novembra i 24. novembra, kada se Gardijska motorizovana brigada vratila u Beograd, da li su sprovedene bilo kakve istrage ili disciplinske mere protiv bilo kog od vojnika koji su učestvovali u zlostavljanju zarobljenika ili ljudi koji su evakusani 18., 19. i 20. koliko vi znate?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ne sećam se da je bilo da, da je bilo koji postupak disciplinski ili bilo kojeg drugog nivoa pokrenut protiv bilo koga.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Pukovniče, možemo li sada na kratko da pređemo na evakuaciju vukovarske bolnice? Govorili ste o tome i govorili ste o aspektima tog pitanja kroz izdate zapovesti. Rekli ste kako je pukovnik Mrkšić sastavio jednu zapovest, ili ste vi sastavili a on potpisao, koja je bila vrlo uopštenog sadržaja, a izdana je u 6.00 časova ujutro 20. U toj zapovesti se nije navodilo ko bi trebalo da organizuje ili nadgleda evakuaciju ljudi iz vukovarske bolnice. Sećate li se da ste govorili o toj zapovesti?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Sećam, sećam se.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da li znate ko je rukovodio evakuacijom vukovarske bolnice? Ne zauzimanjem bolnice, nego ko je nadgledao evakuaciju ljudi? I posebno ratnih zarobljenika... posebno vojnika koji su bili u bolnici?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Kako ste i zaključili, naredba za evakuaciju nije konkretna. Znači, nije naredbom regulisan nosioc, niti je razrađena organizacija po mestu i vremenu. Kažem po mestu i vremenu i u kom vremenskom periodu, po mestu - na koji prostor. Znači, prilično je uopšteno. Ako treba da odgovorim zašto je uopštena, to je moje mišljenje. Prvo, smatrao sam da su organi bezbednosti o kojima smo govorili, a stigli su iz Prve vojne oblasti iz Generalštaba 19. uveče, imali taj zadatak da regulišu, prate i pomognu. Jedan deo tog zadatka trebali su imati i organi pozadine, logistike iz Prve vojne oblasti, a i uključujući te iste organe iz Operativne grupe Jug. Tim pitanjem su se trebali baviti organi za moral. I po nekoj logici stvari, trebao se baviti načelnik Štaba. Što to nije tako napisano i detaljno urađeno ovako kako sada iznosim, to su ti razlozi. A postoji i mogućnost da je komandant nekome naredio usmeno da bude nosilac. I ako je taj nosilac, to je iskusan oficir onda, on će razraditi organizaciju i način, postupak, i tako dalje. Eto, to je moj odgovor na to pitanje.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da li znate, da li je pukovnik Mrkšić zaista nekome izdao zapovest da to sprovede? Ako jeste, kome je naredio da sprovede evakuaciju?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne, ne sećam se. Samo sam iznio da je logično bilo da... da je trebalo nekome da naredi. Komentarisao sam tu naredbu. Ona je pisana posle sastanka sa... sa doktor Vesnom Bosanac. I tu su neka pitanja regulisana, ja na tom sastanku nisam bio i... Nije meni pukovnik Mrkšić precizirao kako da, da to pitanje regulišem. Nije mi rekao baš ništa ono konkretno: "Stavi ovoga da bude nosilac, organizaciju razradi kako ti misliš, pa ću ja to pogledati". Nisam dobio takvo... takav zadatak.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala vam. Rekli ste da ste smatrali da su organi bezbednosti iz Prve vojne oblasti i neki pripadnici Generalštaba u stvari trebali da organizuju, nadgledaju i pomažu pri evakuaciji. Da li je to tačno?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Jeste, tačno je.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Takođe ste...

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: I mislim da je to i regulisano nekim naređenjem. To naređenje nisam vidio. U stvari, jedno takvo upućivanje jedne takve grupe visokih oficira na neki zadatak, u zonu operacije Vukovar je moralo biti regulisano naređenjem, i morali su u tom naređenju stajati konkretni zadaci. Valjda to naređenje negde ima, i ono bi mnoge stvari razjasnilo: jesu li imali zadatak, koji, i na koji način su trebali da ga sprovedu.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: I vi... takođe ste rekli da je evakuacija obuhvatala one iste organe iz... Operativne grupe Jug. Da li ste pri tom mislili na organ bezbednosti... organ bezbednosti Komande Operativne grupe Jug?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da, on je morao biti uključen. A da li je i u kojoj meri, nemam podataka.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Rekli ste "On je morao biti uključen". Kada ste rekli "On", na koga ste mislili?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Pitali ste me da li organ bezbednosti, znači rekao sam "On", misleći na organ bezbednosti. Znači, starešine iz organa bezbednosti su trebali biti uključeni u rešavanje problema evakuacije, prebacivanje i... čak i transporta.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Recite nam ko su u Komandi bili oficiri bezbednosti, starešine, vezano za Operativnu grupu Jug?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Ja se izvinjavam ako ne mogu svih da se setim. Sigurno neću moći, ali... Znači, načelnik je bio major Veselin Šljivančanin. Da li je prvi referent ili njegov zamenik, to je to... major Vukašinović. Bio je tu i jedan kapetan... kapetan ili poručnik u to vreme, Borče Karafilov. Bilo je nekoliko podoficira. Bio je mislim i... kapetan tada Karan Mladen. I bio je još jedan oficir, ne mogu da se setim, koji je možda bio posle načelnika, drugi čovek je bio Vukašinović, možda čak i treći čovek u tom organu bezbednosti. On je bio u Vukovaru. E to je ono što, što se ja sećam. Ja sam napomenuo da kad sam došao u Gardijsku brigadu, organizacijsko-formacijsku strukturu sam morao brzo da sagledam, tu pravnu kartu i personalno da, da, da upoznam ljude. Vršio sam eto u tim borbenim uslovima, tako da nisam sve organe, posebno organ, organ bezbednosti nije bio u sferi i mom domenu nekog jakog, jačeg interesovanja, tako da ne znam baš sve. Ali ovo što sam pobrojao, nabrojao, to je... to je većina ljudi mislim, to...

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala. Spomenuli ste Mladena Karana. Na žalost, poslednji deo imena nije ušao u transkript. Da li biste mogli da ponovite ime te osobe?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Karan Mladen, koliko se sećam. Mladen Karan, Mladen ime, prezime Karan.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da li vam je poznat kapetan po imenu Karanfilov, deo sastava Komande Štaba Operativne grupe Jug?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da, Borče Karanfilov, njega sam spomenuo. Njega znam, on je bio.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Ponovite, koja je bila njegova funkcija?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Organizaciju posla u organu bezbednosti nisam znao. Princip je bio kad sam došao, u tom mirnodopskom delu, da svaki od referenata u organu za bezbednost operativno bezbednosno pokriva jednu do dve jedinice, ranga bataljon - divizion. Ko je od ovih referenata za koju jedinicu bio zadužen, stvarno ne znam.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala. Spomenuli ste majora Vukašinovića. Mislim da ste ranije tokom svedočenja ga spomenuli u vezi sa naređenjem pukovnika Mrkšića, kojim ga imenuje za komandanta sela, komandanta sela ili grada. Da li je to tačno?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da, tačno je.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da li je... da li je bila uobičajena ili normalna procedura da se oficir organa bezbednosti postavlja za komandanta nekog određenog mesta ili zone?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: U ovom konkretnom slučaju... radi se o komandantu mesta u kome je sta... sta... stacionirana Komanda. Organ bezbednosti je organizacijski deo Komande. Major Vukašinić je u organu bezbednosti, znači član Komande i logično je da se postavi baš on. Mogao je ne, ne... neko od ovih nižih oficira organa bezbednosti ali postavljen je on, i to je sasvim u redu. Bili bi pogrešno, a komandant je mogao i tako da odluči, da je tog majora Vukašinića postavio za komandanta Jakubovca. Ali, postavio ga je za Negoslavce, znači... logično.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala vam. Ali pre nego što je major Vukašinić imenovan za komandanta sela ili grada, da li je on imao bilo kakva ovlašćenja da komanduje ljudima koji su njemu bilo potčinjeni, pre imenovanja za komandanta sela ili grada?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Pitanje. Znači, organi bezbednosti ne komanduju. Oni se bave stručno bezbednosnim radom, operativno bezbednosnim radom, i u stručnom pogledu su, samo u stručnom pogledu, nadređeni jedinicama Vojne policije. Tako da major Vukašinić nije imao nadležnosti da komanduje bilo čime, osim po naredbi komandanta sa... Negoslavicima, kad je postavljen za komandanta mesta - po onim pitanjima koja je komandant naznačio u naredbi i o kojima smo diskutovali. Znači, on nije mogao nigde ništa da komanduje, ni na kom prostoru da, da, da komanduje. Ako je komandovao, onda je to bilo van nadležnosti njegove. Možda na osnovu autoriteta, šta ja znam.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Međutim, vi ste rekli da ga je pukovnik Mrkšić imenovao za lokalnog komandanta. Da li to znači da je on na osnovu tog imenovanja mogao da ima komandna ovlašćenja nad potčinjenima ili nije? Komandna ovlašćenja nad potčinjenima?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da. U domenu onoga kako je definisano u... u naredbi. Znači komandant mesta, i propisane su dužnosti komandanta mesta. Odgovoran je za ovo, za ovo, za ovo i tu je neprikosnoveni komandant i odgovara komandantu za stanje.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Kako bih jasno razumeo, da li to znači da uobičajeno major Vukašinić ne bi imao komandna ovlašćenja, ali je pukovnik Mrkšić imao mogućnosti da prenese ta komandna ovlašćenja na majora Vukašinića - kao rezultat tog naređenja?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da. Komandant brigade je želeo, imao obavezu da reguliše uspostavu vojne vlasti na... u određenim prostorijama u okviru zone odgovornosti, i on je to uradio. On je ceo prostor zone operacije pokrio, određujući komandante određenih mesta. Između ostalog, majora Vukašinića je odredio za komandanta mesta Negoslavci i uključio ga u nadležnost komandovanja u tom rejonu, u rejonu Negoslavaca. Po pitanjima po kojima je nadležan komandant mesta, major Vukašinić nije mogao da komanduje, da komanduje i da se meša u komandovanje komandanta... komandanta mesta u Berku... po tim pitanjima. Ali, što se tiče onog drugog aspekta o kome sam govorio, operativno bezbednosnog, to su neke druge nadelžnosti

koje imaju organi bezbednosti, koje ja stvarno ne poznajem i o kojima ne bih mogao ovde da bilo šta iznesem.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Po vama, da li su pojedinci iz organa bezbednosti i drugih organa Prve vojne oblasti, da li je njihova uloga u vezi sa evakuacijom bila da pomognu pukovniku Mrkšiću, ili da oni organizuju evakuaciju? Da li možete da nam objasnite kakva je u stvari bila uloga ljudi iz Prve vojne oblasti?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Ako se poštovala subordinacija i način komandovanja, ta grupa je morala doći sa naređenjem ovlašćenog komandanta. I u tom naređenju moralo je biti definisano vreme, prostor i zadaci. To naređenje, da li su oni doneli i predložili pukovniku Mrkšiću, ne znam. Ja znam da takvo naređenje nije došlo u Komandu redovnim putem. Ako nije došlo putem organa bezbednosti Komande Operativne grupe Jug, znači, ako su došli sa naređenjem, tačno je stajalo da li su došli da kontrolišu, da li da... da budu nosioci evakuacije, da li da... da pomognu. Znači, ne znam za naređenje. A mogli su dobiti i imati i jeda... jedna...jedan ili drugi ili treći zadatak. Koji su imali, ne mogu da preciziram, ali pretpostavljam da su došli da se bave problematikom ranjenih, zarobljenih, žena, ci... civila, posebno žena i djece, jer im je to u nadležnosti i sa bezbednosnog aspekta da sagledaju probleme i da predvide mogućnosti... da predvide mogućnosti da se nešto dalje ne dešava, pozitivno ili negativno.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala vam.

ADVOKAT VASIĆ: Časni Sude?

SUDIJA PARKER: Gospodine Vasiću?

ADVOKAT VASIĆ: Stranica 48, red je 22. Ušlo je da se bavi proble...problemima "the captured woman" Mislim da... da je svedok rekao samo... samo... problemima zarobljenih. Bojim se da ova... ovaj prevod ne odgovara onome što je svedok rekao.

SUDIJA PARKER: Hvala.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Svedoče, u vezi sa gospodinom Šljivančaninom, recite nam koja je bila njegova uloga u evakuaciji ljudi iz vukovarske bolnice? Da li znate?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Za evakuaciju vukovarske bolnice ne znam koja mu je bila uloga I neznam koji je zadatak. Nije mi... nisam bio prisutan ni jednom kad je dobijao zadatak kod svog komandanta, niti sam kao operativac pisao naredbu za organe bezbednosti da se bave nekim, da... da izvrše neki zadatak u zoni operacija.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: U vezi sa ulogom majora Šljivančanina, uopšteno govoreći, mislim da ste vi svedočili, mislim da ste rekli da je on bio načelnik organa bezbednosti u Komandi Operativne grupe Jug. Da li je to tačno?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Takođe ste rekli da je osoblje Komande ili bezbednosti... da je osoblje Komande organa bezbednosti imalo stručnu kontrolu... ne kontrolu, već stručnu odgovornost vezano za neke niže jedinice. Da li je to tačno? Zamolio bih vas da nam to malo pojasnite. Hvala.

ADVOKAT LUKIĆ: Časni Sude.

SUDIJA PARKER: Gospodine Lukiću?

ADVOKAT LUKIĆ: Ovde imamo jedan na žalost klasičan problem sa prevodom koji sve vreme ide, a o čemu sam ja razgovarao već sa prevodiocima. Svedok je vrlo jasno rekao reč, ja ću sada reći na našem jeziku "rukovođenje", "stručno rukovođenje", i to je on rekao. A primetio sam da na engleskim prevodima se stalno reč, naša reč "rukovođenje" koristila kao "kontrola". Pa u tom smislu je sada ovaj prevod tužioca da je reč "kontrola" koju mi isto na našem jeziku koristimo kao reč "kontrola", ali nije identična. Verovatno nisam dovoljno jasan, ali svedok potpuno koristi jednu drugu reč koja se stručno koristi u propisima... kao "rukovođenje". Ne znam kako prevodioci će da se izbere sa ovim mojim komentaram.

SUDIJA PARKER: Šta vi kažete, koji termin bi trebalo da se koristi?

ADVOKAT LUKIĆ: Ja sam kada se juče... kada je... ili prvi dan, kada su sa svedokom analizirani dokumenti, reč koja je zvanično prevedena od strane prevodioca, baš kod pojma komandovanja, pa je rečeno, reč "rukovođenje" je tada u jednom od propisa prevedeno kao "supervising". Nisam čak ni siguran da je to prava reč, ali reč "kontrola" na našem jeziku i na engleskom, ima drugačiji smisao od reči "rukovođenje". Možda će to tek kada eksperti budu zaista u sudnici, gospodin Theunens i drugi eksperti, moći da razlikuju te... da objasne suštinsko razlikovanje tih pojmova.

SUDIJA PARKER: Gospodine Lukiću, ovo pitanje još uvek nije rešeno. A mi kao Pretresno veće smo još uvek u rukama prevodilaca. Vi kažete da je to više u smislu engleske reči "supervision", ako sam vas pravilno razumeo?

ADVOKAT LUKIĆ: Tačno tako. Ja kada sam... kada sam se konsultovao sa prevodiocima, oni su mi rekli da reč "command and control" u vojnom smislu sa aspekta anglo-saksonskog prava (Anglo-Saxon Law) zaista se koriste kao reči koje su onda inkorporirane u prevodu naših termina "komandovanje i rukovođenje". Možda bi mogli da se zvanično obratimo Prevodilačkoj službi (The Translation service) da objasne možda baš u gramatičkom... u tom terminološkom smislu reč "rukovođenje". Na našem jeziku nije isto što i reč "kontrola". To sam hteo da kažem.

(Pretresno veće se savetuje)

SUDIJA PARKER: U vojnom smislu rukovođenje i komandovanje je logično. To ima smisla. To obuhvata i nadgledanje.

ADVOKAT LUKIĆ: Verovatno je jasno zašto ja taj termin ipak malo drugačije gledam sa pozicije... pozicije organa bezbednosti koji samo stručno rukovodi. Ali ja sam u tom smislu samo hteo pre... poštovani sudija, ne želim sada oko toga zaista da, da, da komplikujemo stvar. Prevod koji je sa engleskog prevoda dobio svedok je bilo "kontrola", a on je pominjao reč "rukovođenje". Zato sam samo reagovao, ništa drugo. A verovatno ćemo tokom suđenja to... ove pojmove raščišćavati. Baš u onom pravom, suštinskom pitanju.

SUDIJA PARKER: Pa pre se radi o konceptu nego o strogom značenju. Radi se o konceptu koji funkcioniše u vojnoj strukturi. Meni je rečeno da ovaj dokument koji se nalazi pred nama u tabulatoru broj 3, a radi se jednom uputstvu koji se bavi rukovođenjem i komandovanjem, i tu se tačno koriste ove srpske reči koje vas brinu. To je prevedeno kao rukovođenje i komandovanje. E sad, ja ne znam da li će ovo rešiti pitanje. Ali gospodine Lukiću, ako vi možete dodatno da rasvetlite ovaj problem, molim vas da to učinite kasnije.

TUŽILAC SMITH: Hvala, časni Sude.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Svedoče, koje jedinice organa bezbednosti, odnosno komande organa bezbednosti, za koje jedinice su oni bili odgovorni?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: U bezbednosnom smislu ili pogledu, za sve jedinice Gardijske... za sve jedinice Operativne grupe.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: A šta je sa Vojnom policijom? Da li su oni imali neku konkretnu odgovornost za Vojnu policiju ili ne?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Nisam dobar poznavalac te oblasti, ali ono što znam i što je sigurno tačno... Prema jedinicama Vojne policije imali su stručnu funkciju i nadležnost u načinu upotrebe jedinica Vojne policije u izvršavanju određenih zadataka operativne, ili bezbednosne prirode. Upotrebu jedinica Vojne policije za borbena dejstva, nisu imali pravo da regulišu, odnosno da naređuju. Imali su samo pravo i mogućnost da predlože komandantu. I za borbenu upotrebu jedinica policije je regulisano... upotreba jedinica Vojne policije regulisana je odlukom komandanta brigade, odnosno komandanta Operativne grupe. Neki konkretni poslovi i zadaci od svih ovih koje sam pomenuo, znači stručna... stručni nadzor, sama ta tehnika regulisanja postupaka u skladu sa ovlašćenjima koje ima Vojna policija i planiranje tih poslova je bilo u domenu organa bezbednosti, a ne borbena upotreba. Toliko ja znam. Možda ovo nije, nije ovaj, stručan odgovor, jer tim poslovima se nikada nisam bavio.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala. Kao što se videlo iz primera koji ste vi naveli u vezi sa pukovnikom Vojnovićem, koji je bio imenovan za komandanta jednog sela ili grada, da li je takođe bilo moguće... da li je moguće da recimo pukovnik Mrkšić, kao komandant brigade ili komandant Operativne grupe Jug da zaduži oficira organa bezbednosti za neku konkretnu operaciju, bez obzira da li se radi o nekoj borbenoj operaciji ili evakuaciji?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da, to je uvek moguće. Uvek je moguće, svi su potčinjeni komandantu - da komandant ili naredi načelniku bezbednosti da reguliše, da pripremi predlog, da mu podnese, da ga usvoji u smislu - ko bi nadgledao od starešina i na koji način. Znači praktično, tamo gde je komandant mesta ili rejona odgovoran... odgovornosti bio potpukovnik Vojnović, tamo je mogao biti i trebao je biti upućen starešina iz organa bezbednosti. I u ovom trenutku o kome govorimo, a i u svako... svako drugo vreme kad je u pitanju život, rad i izvođenje borbenih dejstava.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da li možete da nam pomognete kako bismo shvatili kakvu je ulogu imao major Šljivančanin i koja je bila njegova funkcija dok je bio u Vukovaru, koju vrstu posla je obavljao - na osnovu vaših zapažanja?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Ono što se u praksi dešavalo? To pitate?

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Znači, kao načelnik organa bezbednosti, jasne su mu bile funkcije, obaveze i zadaci... On je te funkcije, obaveze i zadatke, pretpostavljam izvršavao, kako ih je izvršavao, tu ocenu treba da da komandant. Nalazio se uvek, skoro svakodnevno na prvim linijama dodira sa protivnikom. Kao načelnik bezbednosti i starešina jednog tako visokog nivoa, nije imao obavezu, ali mislim da je to izuzetno pozitivno i motivaciono delovalo na vojnike i starešine - ne samo njegovo prisustvo, nego i prisustvo ostalih starešina koje je komandant ili načelnik Štaba upućivao tamo. Njegovo opredeljenje da stalno bude tamo je njegova lična stvar, ali kao oficir iz Štaba u kom sam bio na funkciji, znate kojoj, to mogu da ocenim kao izuzetno pozitivno, i to je pozitivna praksa kad se dešava u vojsci. Druga stvar, ne samo motivaciono, davao je savete i... ovaj, pomagao je komandantima, komandantima da razreše neke probleme. A u stručnom pogledu, sigurno je razrešavao ono što je bilo iz domena onoga što je bilo iz domena operativno-bezbednosne funkcije. Medijski se izuzetno mnogo ispoljio, odnosno preko sredstava medija se pojavljivao više nego što je objektivno trebalo. Mi smo to gledali svako veče na televiziji. Da li je on to tako hteo i zbog čega, da li je trebalo tako, to je opet njegova lična stvar i tu ne vidim ništa negativno. Major Šljivančanin je retko bio prisutan na sastancima i uobičajenim referisanjima u Komandi Operativne grupe Jug. Ja sam to posmatrao opet sa aspekta da organi bezbednosti imaju uvek nešto da kažu komandantu što ne bi svi drugi organi... što ne bi svi organi u Komandi brigade trebali da znaju. Da li je on takav kontakt imao sa komandantom pukovnikom Mrkšićem i kakva je njihova komunikacija u tom domenu bila, ja nemam saznanja.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: I na prethodno pitanje sam odgovorio - da nemam saznanje da li je dobio kakve obaveze i zadatke u vezi evakuacije. Mislim, jasno je da je... da su ti organi između ostalog namenjeni za te poslove. Toliko... Nije imao, nije imao, kao što sam rekao, nije imao pravo komandovanja jedinicama Vojne policije. Ako je i bilo nekog komandovanja, izvršavanja naređenja, sigurno je bilo u duhu odluke komandanta, a i na osnovu njegovog izuzetno velikog autoriteta sa kojim je raspolagao.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala. A što se tiče aktivne uloge majora Šljivančanina na terenu, prilikom operacije u Vukovaru, to je moralo sve da bude uz odobrenje pukovnika Mrkšića. Da li je to tačno ili nije?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Tačno je.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Pukovniče, ako mogu da vas zamolim da sada pogledate...

SUDIJA PARKER: Gospodine Smith. Evo, radimo već šest minuta duže. Mislim da bi trebalo sada da napravimo pauzu, ako prelazite na neku drugu temu.

TUŽILAC SMITH: Hvala.

SUDIJA PARKER: Nastavićemo malo posle 13.35 časova.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Gospodine Smith.

TUŽILAC SMITH: Zahvaljujem, časni Sude.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Pukovniče, pre pauze govorili smo o aktivnoj ulozi koju je imao major Šljivančanin u borbenim operacijama u Vukovaru. Zamolio bih vas sada da se vratite na vaš Ratni dnevnik pod tabulatorom 10, to je dokazni predmet 401, i onda vas molim da pogledate datum od 21. oktobra u 16.30 časova. Na engleskom je to na stranici 30. Da li ste pronašli? 21. oktobar u 16. 30 časova?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Izvinjavam se, gledao sam novembar.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Pukovniče, lakše je za one koji govore engleski, zato što imamo...

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Našao sam.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Molim vas da to pročitate, pročitajte naglas.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: "Major Šljivančanin izvestio... major Šljivančanin Veselin izvestio generala Panića da je u toku dana vršio korekturu artiljerijske vatre po rejonu Mitnice oko 13.00 časova."

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Kako vi shvatate, na koji način neko može da izvrši korekciju artiljerijske vatre? Možete li da nam objasnite?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Korekturu vrše artiljerijske starešine u skladu sa odlukom i definisanim ciljevima koji su postavljeni. Konkretan primer korekture je u

zavisnosti od toga koja je artiljerijska jedinica angažovana. Taj komandant ili komandir artiljerijske jedinice reguliše korekturu u odnosu na cilj koji mu je postavljen.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala. Dakle, u tom smislu, da bi neka osoba, vojnik ili oficir mogla da izvrši korekciju artiljerijske vatre, da li ta osoba mora da upućuje druge osobe da to urade. Šta to u stvari znači - da on upućuje druge ljude?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: U odnosu na odluku komandanta i cilj koji je postavljen, načelnik artiljerije u Komandi pravi plan ciljeva u skladu sa odlukom komandanta. Za svaki cilj, pre nego što bude gađan, vrši se takozvana korektura koja će potvrditi ili garantovati preciznost u kasnijem dejstvu po cilju. Ako je ovo u pitanju ta korektura, to je takav proces.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Obično, da bi neki oficir mogao da izvrši korekciju artiljerijske vatre, da li je uobičajeno da ta osoba ima neku vrstu pozicije od autoriteta u odnosu na ljude koji pucaju iz artiljerijskog oružja?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Svakoj jedinici na vatrenom položaju, bilo kog nivoa, za dejstvo po cilju komanduje komandir ili komandant. On reguliše i korekturu i niko drugi ne može da... da reguliše, jer je po zadacima iz odluke komandanta dato koji ciljevi treba da se gađaju. Ti ciljevi su uneti u plan načelnika artiljerije i on, da bi izvršio zadatak komandanta mora to precizno da uradi. Da bi uradio precizno, mora da izvrši korekturu. Ta tehnika korekture je ispaljivanje nekoliko pogodaka do zaključka da je, da je artiljerijska jedinica, jedno oruđe, više oruđa, usmereno prema cilju.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala vam.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: To je pitanje ko može. Znači, može samo komandant artiljerijske jedinice: Ima plan koji je dobio od načelnika artiljerije, i ovaj mu javlja: "Izvrši korekturu na taj cilj". On će da izvrši. Ili izvrši na ovaj ili nemoj da vršiš. Neki ciljevi se gađaju i bez korekture, ako je situacija takva.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala vam. Da li je normalno da jedan oficir bezbednosti raspolaže sposobnostima korekcije artiljerijske vatre u kontekstu vukovarske operacije. Da li je to bilo uobičajeno?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Većina oficira je osposobljena, posebno do nivoa potpukovnika, pukovnika - da vrši korekturu. Samo je sad pitanje čija je to nadležnost. Ja sam nadležnost objasnio.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala. A zašto je ova informacija uneta u Ratni dnevnik?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Pa kao što vidite, unošene su sve značajnije informacije i događaji. Mislim da je Mitnica nešto bila problematična u to vreme, u smislu da su hrvatske snage sa tog prostora jače dejstvovale i da je to trebalo sankcionisati artiljerijskom vatrom. Ako je tako, onda je trebalo dejstvovati i dejstvovano je, kako ovde stoji, sa korekturom koju je napravio major Šljivančanin. To nije bilo u njegovoj nadležnosti.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Možete li da kažete koliko često bi major Šljivančanin vršio ovaj tip aktivnosti, korekciju artiljerijske vatre i slično?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Ja sam ovaj podatak upisao, možda sam još neki podatak upisao... vezano za, za, za to. Ali ne mogu da tvrdim koliko je. Možda je samo ovaj put, možda je više puta. Nije moralo sve da uđe u Ratni dnevnik, kad je to u pitanju.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Spomenuli ste da je major Šljivančanin često bio u medijima u vezi s borbenim operacijama u Vukovaru. Koliko često je to bilo?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Mnogo često. Kad god je neka informacija o Vukovaru na sredstvima informisanja, tu je on. U medijima, medijima tadašnje televizije, Radio televizije Jugoslavije ili Srbije, ne znam koja, koja je tada.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da li je uobičajeno da oficiri bezbednosti nastupaju u medijima i govore o borbenim operacijama?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Novinari su novinari. Oficir bezbednosti ili oficir iz operativnog organa u kome sam ja, ako me nešto pitaju - moram imati odobrenje od svog komandanta da dam izjavu. Ako imam odobrenje, daću svaku izjavu za ono što me pitaju. Znači, mogao je ako je imao odobrenje od komandanta. A ne znam da li je imao.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala. Sada bih voleo da ukratko porazgovaramo o tipu ovlašćenja koje je pukovnik Mrkšić imao u vukovarskoj operaciji kao komandant Operativne grupe Jug. Da li je on bio aktivan na terenu ili je češće bio u Komandi? Možete li da nam kažete na koji način je vršio svoje komandovanje?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Svaki komandant koji ima pouzdane informacije o razvoju situacije i odvijanju borbenih dejstava u zoni operacije, komanduje sa Komandnog mesta. Da bi imao pouzdane informacije, govorili smo o tome kako se do njih dolazi. Tačnim izveštavanjem kontrolnih starešina koje je slao i ličnim uvidom. Što se tiče ličnog uvida na terenu, u zoni, nije često boravio, i taj lični uvid na terenu nije sticao. Smatram da je... su izveštaji potčinjenih komandi, izveštaji starešina iz Komande brigade bili dovoljni da on može da rukovodi operacijom. I bio je na Komandnom mestu.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala. A kada bi se, recimo, u borbenoj operaciji pojavili neki problemi, da li je... da li je on rešavanje tih problema delegirao svojim potčinjenima, ili je imao sklonost da sam... da lično rešava te probleme? I to sada razgovaramo o većim problemima?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Na veće probleme je uvek reagovao. Način njegovog regovanja je sam određivao. Znači, izveštaj potčinjenog komandanta se završavao sa pitanjem: "Možeš li da rešiš problem sa uputom koji sam ti dao ili ne možeš? Ako ne možeš, poslaću nekoga, ili ću doći. Ako možeš, rešavaj". To je bio princip.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala. Sada bih hteo da porazgovaramo o Vojislavu Šešelju. Da li je on ikada posetio Vukovar u vreme dok ste vi bili tamo?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Posetio je Vukovar, čuo sam... čuo sam dobro, znale su to sve starešine. Bio je u Vukovaru.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Možete li da kažete da li je posetio vukovarsku borbenu zonu ili zonu Operativne grupe Jug jednom ili u više navrata?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Ja znam za jednom, i znam da je bio u rejonu... u delu zone operacije kod Jurišnog odreda 1. Tamo se nalazila "Leva Supoderica". U Komandu nije dolazio.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Otprilike kog je to datuma bilo? Ili bar meseca?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Teško mogu to da preciziram. Radi se o periodu preklapanja... za... za...zadnji, zadnji dani oktobra i po... i početak novembra. Ili možda, možda kraj oktobra.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Znete li kakva je bila svrha njegove posete?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Bili su njegovi dobrovoljci tamo. I pretpostavljam da je želeo da vidi, da se uveri, kako se ponašaju i kakav tretman imaju.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da li je on mogao da uđe na područje zone odgovornosti Operativne grupe Jug bez odobrenja Komande Operativne grupe Jug?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Nije mogao.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: A šta je bio učinak Šešeljeve posete Vukovaru? Da li ste videli nešto s tim u vezi?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne, konkretno nisam. Nisam video ništa. Pretpostavljam da je prisustvo jednog tako visokog lidera stranke moglo da deluje motivaciono u nekom smislu prema dobrovoljcima koje je poslao tamo. Čini mi se da se po pitanju discipline tog dela, taj aspekt pozitivno, pozitivno odrazio a ne negativno.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Što se tiče majora Tešića, rekli ste da je on bio komandant Prvog jurišnog odreda. Da li je on prisustvovao dnevnim sastancima u Štabu Komande Operativne grupe Jug u Negoslavcima?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Prisustvovao je.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da li je on ikada govorio o ponašanju ljudi koji su bili u njegovom Jurišnom odredu, o ponašanju svojih potčinjenih u smislu discipline ili nedostatka discipline?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Često je i telefonom izveštavao da ima problema u komandovanju, i to najviše sa... sa tim teritorijalnim delom.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Možete li da nam objasnite o kojoj vrsti problema je govorio?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: O... Pre svega o, o, o, o zadatku, o dinamici realizacije postavljenog zadatka. U odnosu na odluke koje je dobijao ili naređenja iz odluke. Vrlo malo je... vrlo je mali efekat imao. Uvek je tražio neku podršku, nešto neće

da ga slušaju dobrovoljci, nešto neće da ga slušaju teritorijalci. Stalno je imao nekih problema. I ja sam takve izveštaje od njega primao telefonom i izveštavao sam i načelnika Štaba i komandanta. I oni su preduzimali određene mere.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: A kada... kada kažete da je govorio o tome kako ga ne slušaju dobrovoljci, da li pri tom mislite na neke konkretne dobrovoljce ili na grupe dobrovoljaca?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Pa... njegov izveštaj, pa kada ga pitaš u čemu je problem: pa dobrovoljci, pa teritorijalci ne izvršavaju u potpunosti moje zadatke i zato je realizacija, dinamička realizacija mog zadatka po odluci komandanta takva kakva jeste.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: A što se tiče nedostatka discipline u vezi sa zaštitom imovine, zaštitom civila, zaštitom zarobljenika? Da li ste čuli da se major Tešić žali i na tu vrstu problema ili ne?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Pominjao je i to, mada... mada ređe. Uglavnom je sve ono za šta je bio odgovoran u smislu izvršenja zadatka bilo... bilo dominantno da, da izvesti ako, ako ne... ne zauzme jedan deo prostora koji je dobio u zadatku. Ovaj, uglavnom je znao da pomene i nedisciplinu, nedisciplinu dela svog sastava, a pre svega, i jedino, ne samo pre svega, nego jedino jedinice Teritorijalne Odbrane i dobrovoljci.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Rekli ste da je često telefonom podnosio izveštaje i da je govorio o problemima. Osim podnošenja izveštaja putem telefona, da li su ovi problemi ikada spominjani na sastancima, na sastancima Komande ili nisu?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Uvek na sastancima Komande. Nisu uvek bili problemi. Dugo je trajala operacija, njegov zadatak je bio složen. Vrlo često u jednom periodu dnevnog, dvodnevnog angažovanja išlo je dobro, i on je tako izveštavao komandanta. Uostalom, nije išlo po planu ni na ostalim delovima. Zato su ove korekcije odluke... odluke komandanta na...na... nastajale, koje smo videli kroz, kroz... kroz ove odluke, prethodne.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Što se tiče komandanata drugih jurišnih odreda koje ste spomenuli, da li su i ti komandanti imali slične pritužbe u vezi nedostatka discipline i motivacije u njihovim odredima ili ne?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Koliko ja znam, komandant Jurišnog odreda 2 nije tu vrstu problema pominjao. On je imao drugi problem, problem jačine hrvatskih snaga na tom pravcu i imao je problem jakog otpora da sa utvrđenih položaja - da bi mogao da po dinamici kakva mu je data realizuje zadatak. To se isto odnosi i na komandanta Jurišnog odreda 3 u početku, i kasnije ovih ostalih komandanata.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Što se tiče problema motivacije i discipline, recite nam, komandant kog jurišnog odreda je najviše spominjao probleme te vrste?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Komandant... pa komandant Jurišnog odreda 1.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: A na osnovu vaših zapažanja i na osnovu slušanja tih pritužbi, da li možete da nam kažete zašto je Jurišni odred 1 imao više problema od ostalih odreda? Da li postoji nešto po čemu se taj odred razlikovao od drugih odreda ili ne postoji?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Pa od samog početka, taj Jurišni odred je imao teritorijalnu, teritorijalnu jedinicu, taj odred Ter... Teritorijalne Odbrane "Petrova Gora". Ne od samog početka dolaska, nego od onog datuma kad je Komanda brigade preuzela komandu nad Operativnom grupom Jug. Znači, on je od samog početka imao i to... to su teritorijalci sa tog prostora, sa prostora Petrove Gore. A rejon Petrova Gora poklapa se sa rejonom dejstva Jurišnog odreda 1, po dubini gore - dalje. Od samog početka, valjda su ti teritorijalci očekivali da dinamičnije napreduju. Možda su još nešto drugo očekivali. Uglavnom, mislim da je to bio razlog što su gubili motivaciju i što su... što su stvarali, stvarali te probleme. Dok su za, za, za... dok je za druge jurišne odrede karakteristično to da su to teritorijalne jedinice koje su pristizale kasnije iz raznih mesta, ovo kako stoji u... i oni čim dođu, prvih nekoliko dana nema nikakvih problema sa njima. Ja tvrdim da su sve te teritorijalne jedinice, kada je Jurišni odred 1 u pitanju, formalno bile potčinjene, a da je neko efektivno komandovanje ili efikasno komandovanje nad njima izostalo.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Što se tiče evakuacije civila i boraca o čemu ste govorili vezano za 18., 19. i 20. novembar, šta ste mislili... da li ste mislili da postoji mogućnost osvetničkih napada na ljude koje je trebalo pratiti ili evakuisati?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: To je... to je pitanje predviđanja. Tim problemom predviđanja bavi se Komanda i svi u Komandi.... Moglo se predvideti da će pripadnici Teritorijalne Odbrane i po oslobođenju čak i meštani, koji nisu bili uključeni u borbu... pokušati da preduzmu neke mere maltretiranja ili neke, neku vrstu osвете nekog nivoa prema tim ljudima.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala. Svedoče, hteo bih da se sada vratimo na jedan dokument o kome smo već razgovarali. Radi se o dokumentu pod tabulatorom 33, broj 591, po Pravilu 65ter. Radi se o borbenom izveštaju od 21. novembra 1991. godine. Izveštaj potpisao general-major Vujović. Da li ste našli taj izveštaj?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da, našao sam.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: U tom izveštaju se spominje i nedisciplinovano ponašanje i tako dalje, major prenosi informaciju u vezi određenih problema sa dobrovoljcima i tako dalje, u Prvoj vojnoj oblasti u vezi sa disciplinom. A na kraju tog izveštaja je i zaključak. Pročitaću vam sada jedan deo. Tu stoji da će: "Komanda preduzeti potrebne mere zaštite civilnog stanovništva od mogućih osveta i samovolje pojedinih naoružanih grupa u svojim zonama odgovornosti". Da li je to tačno?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Zaključak... Nije moje da ocenjujem akt pretpostavljene komande. Ako je zaključak, onda ne bi trebalo da stoji "Komanda će preduzeti" jer je to već samim tim naglaskom naređenje da se preduzmu mere. Zaključak bi trebao da bude "Komande preduzimaju potrebne mere..." i sa nekim sredstvima i sa

nekim kadrovskim ojačanjima i tako dalje, da se preduzmu mere da se...da se... sa stanovišta zaštite. Ali bez obzira na to, i ovo ako je tačka naređenje, ona je sasvim normalna i logična da se, da se preduzmu mere zaštite i da se spreči samovolja.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala. Časni Sude, molim da se dokument 519 uvrsti u dokazni spis.

SUDIJA PARKER: Usvaja se.

sekretar: Ovaj dokument će nositi oznaku 423, časni Sude.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Svedoče, sada bih da pogledamo dokument pod tabulatorom 34. Radi se o novom dokumentu koji se nije nalazio na spisku po Pravilu 65. Nosi oznaku ERN 04638416. ERN oznaka za BHS verziju je ista.

Svedoče, ovde imamo naređenje pukovnika Mrkšića, komandanta Operativne grupe Jug, datum je 22. novembar 1991. godine. Radi se o naređenju kojim se reguliše pitanje asanacije bojišta.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Jeste. Našao sam.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Kome je upućeno ovo naređenje?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Upućeno je komandantu 80. motorizovane brigade i komandantu Štaba Teritorijalne Odbrane Vukovar.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Ukratko, šta se naređuje 80. motorizovanoj brigadi i TO Vukovar? Dakle, šta oni treba da urade? Ako možete to samo da rezimirate.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Izvinjavam se, onda da pročitam, ako ću da rezimiram.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Da, pa vas onda molim da posle toga rezimirate ovo naređenje.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: E, hvala. Asanacija bojišta podrazumeva, podrazumeva uklanjanje leševa ljudi i životinja, podrazumeva pronalaženje i uklanjanje sa određenog prostora. Ovaj zadatak komandant daje 80. motorizovanoj brigadi i da to pitanje uskladi sa Teritorijalnom Odbranom Vukovara po pitanju smeštaja, grejanja, rada, po pitanju logističke podrške i po pitanju pomoći... sa ljudima. Ovde se pominje nekih 100 ljudi za nošenje leševa, zatim se pominje i broj ljudi za obezbeđenje rada ekipe...

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Pukovniče, zaustaviću vas na trenutak. Pod tačkom 4, odnosno tačkom 4.1 stoji da će grupa od 100 ljudi da odnosi leševe, a grupa od 10 ljudi da će da osigura bezbednost u području mesta rada ekipe za sanaciju i mesta rada istražnih organa. Ti istražni organi koji se spominju tu, recite nam, koja je bila svrha njihovog prisustva na tom području i oko čega su oni vršili istragu?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da, istražni organi su imali zadatak da istraže na koji način, i da li je zločinačkim aktivnostima došlo do, do ubistava, odnosno do, do smrtnih slučajeva i da utvrde odgovornost za to. Oni su u svom sastavu, oni u svom

sastavu imaju i patologe koji isto tako pomažu po tom pitanju, iz domena posla patologa - da istraže da nije bilo zlupotrebe kad su u pitanju mrtvi ljudi. I odgovornosti. Mislim da je to.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala vam. Na osnovu ovog naređenja, odnosno na osnovu toga da pukovnik Mrkšić iz Komande Operativne grupe Jug izdaje naređenje 80. motorizovanoj brigadi i Teritorijalnoj Odbrani, da li to u stvari znači da je 80. motorizovana brigada bila predpotčinjena Komandi Operativne grupe Jug tog dana, 22. novembra 1991. godine?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: To znači to. Pruzimanje zone Operativne grupe Jug moralo se, i možda je regulisano, ne znam, od strane pretpostavljene Komande. Znači, Komanda Operativne grupe Jug ni u kom slučaju nije samovoljno mogla prekinuti aktivnosti niti napustiti zonu a da za to nije dobila odgovarajući akt. Taj akt verovatno postoji. I on je definisao u kom trenutku odgovornost nad zonom Operativne grupe Jug preuzima, u kom vremenu preuzima neka jedinica, i koja je to jedinica. Verovatno tog akta nema, čim je... u ovom trenutku.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: U redu. A što se tiče Teritorijalne Odbrane, da li vi kažete vezano za ovaj dokument od 22. novembra da je Teritorijalna Odbrana Vukovar i dalje bila predpotčinjena pukovniku Mrkšiću, komandantu Operativne grupe Jug?

ADVOKAT VASIĆ: Časni Sude?

SUDIJA PARKER: Gospodine Vasiću?

ADVOKAT VASIĆ: Ja imam prigovor. Ovo je sugestivno pitanje, jer iz ovog naređenja ne proizilazi da je potčinjena. Ovdje se radi o sadejstvu, a svedok to nije nijedanput izgovorio na pitanje mog uvaženog kolege.

TUŽILAC SMITH: Da časni Sude, svrha pitanja je vezana za Teritorijalnu Odbranu. Međutim, osnova pitanja je verujem prethodni odgovor koji je svedok dao.

SUDIJA PARKER: Da. Gospodine Vasiću, u engleskoj verziji red 25, 68 strana. Da. Odnosi se i na 80. motorizovanu brigadu i na Teritorijalnu Odbranu.

ADVOKAT VASIĆ: Iz teksta ovog naređenja piše da će Komanda 80. brigade preko Štaba regulisati neka pitanja. Znači, ne radi se o subordinaciji. Mislim da je moj uvaženi kolega trebao da pita svedoka da li je TO bio potčinjen, a ne da zaključak izvodi iz, iz toga što je navodno sada rekao.

SUDIJA PARKER: Gospodine Vasiću, vi možete da iznesete prigovor, ali postoji opasnost da prilikom iznošenja prigovora vi u stvari dajete određene instrukcije svedoku. Toga je bilo ranije. Možete ovim pitanjima da se pozabavite tokom unakrsnog ispitivanja. Izvolite, gospodine Smith.

TUŽILAC SMITH: Hvala, časni Sude.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Dakle, svedoče, pitanje je: Na osnovu ovog dokumenta, da li je vaš iskaz da je Teritorijalna Odbrana Vukovar i dalje bila predpotčinjena Operativnoj grupi Jug 22. novembra?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Komandant u prvoj tački izdaje zadatak Komandi 80. motorizovane brigade, a u četvrtoj da preko Štaba Teritorijalne odbrane Vukovar reguliše ova pitanja. Štabovi Teritorijalne Odbrane nikada nisu potčinjavani jedinicama JNA. Potčinjavane su samo jedinice Teritorijalne odbrane u zoni dejstva. Prema tome, ovde se komandant upućuje na Štab, na Štab Teritorijalne odbrane za sadejstvo po ovom pitanju. A drugo je jedinica TO bilo kog ranga, odredi i slično. Štabu se nije moglo naređivati kada je u pitanju komandovanje u zoni odgovornosti. Ali jedinicama TO bilo kog nivoa, komandant koji objedinjava dejstvo, on... njemu su potčinjeni.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala vam. Da li možete samo nešto da nam objasnite: Da li komandant može da izda naređenje nekome ko nije njegov... njegov ili njen potčinjeni? U smislu vojnog principa?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Funkcija komandovanja je jasno definisala da komandant izdaje zadatke potčinjenim, potčinjenim jedinicama. Ta funkcija, taj princip se za... za... zasniva na... po principu funkcije koju vrši, funkcija komandovanja. Neka naređenja može da izda i starešinama koje nisu u njegovom sastavu, ali samo po pitanju funkcije čina, autoriteta. I ta naređenja nisu obavezna da se izvrše.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Ako pogledamo ovu zapovest od 22. novembra, da li je to obavezujuća zapovest?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Ovo je obavezujuća za 80. motorizovanu brigadu.

TUŽILAC SMITH: Hvala. Časni Sude, ja nudim ovaj dokument na usvajanje. Tabulator 34, a nosi oznaku ERN 04638416 do 04638416 i na engleskom i na BHS-u.

SUDIJA PARKER: Usvaja se.

sekretar: To će biti dokazni predmet 424, časni Sude.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Svedoče, molim vas da sada pređemo na tabulator broj 35. Ovde je reč o borbenom izveštaju pukovnika Mrkšića, komandanta Operativne grupe Jug upućen Komandi Prve vojne oblasti od 22. novembra 1991. godine u 18.00 časova. U ovom dokumentu se na kraju dokumenta navodi, pročitacu to: "U toku dana preduzete su sve mere da 80. motorizovana brigada preuzme organizacijske i komandne funkcije u zoni odgovornosti Operativne grupe Jug. Komanda 80. motorizovane brigade dobila je sva uputstva i dokumenta za organizaciju rukovođenja i komandovanja u zoni odgovornosti Operativne grupe Jug". Vidite li to?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Vidim.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Na osnovu ovog dokumenta, 21. novembra 1991. godine, da li je 80. motorizovana brigada još uvek bila pod komandom Operativne grupe Jug?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC SMITH: Časni Sude, nudim ovaj dokument na usvajanje. To je dokument sa liste po Pravilu 65ter pod brojem 69.

SUDIJA PARKER: To će biti uvršteno u spis.

sekretar: To će biti dokazni predmet 425, časni Sude.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Svedoče, molim vas da pređete sada na tabulator 36. Ovdje je reč o borbenom izveštaju iz Komande Operativne grupe Jug pukovnika Mrkšića koji je upućen Prvoj vojnoj oblasti i Kabinetu saveznog sekretara za narodnu odbranu. Tu se ponovo govori o situaciji na ovom području, ako pogledamo zaključak izveštaja, odnosno ne zaključak, nego pasus odmah iznad paragrafa 3, tu stoji: "Komandi 80. motorizovane brigade pružena je sva stručna, organizaciona i materijalna podrška za rešavanje svih pitanja oko preuzimanja odgovornosti u zoni odgovornosti Operativne grupe Jug".

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da, vidim to.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Možete li da kažete, na osnovu ovog dokumenta i ovih informacija koje imate pred sobom, da li je 80. motorizovana brigada zaista preuzela područje odgovornosti Operativne grupe Jug 23. novembra od Gardijske brigade?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Ja sada ponavljam ono što sam i malopre rekao. Ovo pitanje je trebalo da reguliše pretpostavljena Komanda u kome, u kome bi trebalo da stoji kada tačno prestaje odgovornost Operativne grupe Jug za zonu, i kada preuzima... preuzima 80. motorizovana brigada. Ako je u ovom izveštaju navedeno da je 23. pružena sva stručna, organizacijska i materijalna pomoć za rešavanje ovih pitanja oko preuzimanja odgovornosti, moglo bi da znači da je ovo bilo, da je ovo bio krajnji rok kad treba po naredbi da komanda 80. motorizovane brigade da preuzme, preuzme zonu odgovornosti. Moglo bi da bude, a da li je, to opet zavisi od tog naređenja koje sam pominjao, kada je pretpostavljena Komanda naredila da tako bude.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Dakle, da li bi moglo da se kaže da na osnovu ovog dokumenta vi ne možete da kažete da li je odgovornost prešla na 80. motorizovanu brigadu, da li je to tačno? Da li se može da kaže?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Znači, pružena je pomoć 23. i rešena su sav ta pitanja, trebala su biti rešena sva ta pitanja koja su bila od interesa za dalje funkcionisanje u zoni Operativne grupe Jug. I od tog trenutka, ona je mogla da funkcionise. Da li joj je za taj dan bilo određeno preuzimanje ili možda za sutra, za sutradan, 24. ne mogu da potvrdim.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: U načelu, gospodine pukovniče, koji god datum bio u pitanju, ako je 80. motorizovana brigada preuzela Operativnu grupu Jug, da li bi u načelu pukovnik Mrkšić stavljao svoje potpise na dokumente u ime Operativne grupe Jug, ako je ta zona odgovornosti već bila predata?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: A zašto je to tako?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Dok god nešto naređuje svojim potpisom nekoj jedinici ili izveštava o njenoj aktivnosti, ta jedinica je u njegovom sastavu.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala. Da li se to odnosi na ono načelo jedinstva komande, o kome ste vi ranije govorili u svom iskazu?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC SMITH: Časni Sude, nudim ovaj dokument na usvajanje. On nema broj na listi po Pravilu 65ter nego nosi oznaku ERN 04638417. I to i za englesku i za BHS verziju.

SUDIJA PARKER: Dokument se uvrštava.

sekretar: To će biti dokazni predmet 426, časni Sude.

TUŽILAC SMITH: Časni Sude, nećemo tražiti usvajanje dokumenta nakon tabulatora 37.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Svedoče, ja vas sada molim da pređete na tabulator broj 13. To je na listi po Pravilu 65ter broj 931. Dokument od 14. oktobra 1991. godine, 20.00 časova. Borbeni izveštaj upućen Prvoj vojnoj oblasti, a potpisao ga je komandant Operativne grupe Jug pukovnik Mrkšić. I svedoče, molim vas pogledajte tačku 2, gde stoji "U skladu sa vašim naređenjem o prihvatanju i upućivanju konvoja sa lekovima i hranom u Vukovar, i pored izvesnih negodovanja i protivljenja, pre svega jedinica TO, konvoj je bezbedno stigao u kasarnu u Vukovaru". Da li poznajete ovaj dokument?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Možete li da na osnovu svog boravka u Vukovaru kažete koje je bilo odredište ovog konvoja? Kaže se da je on stigao u kasarnu u Vukovaru, ali da li je on posle toga još negde išao?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da. Koliko se sećam, radi se o konvoju sa hranom i lekovima koji je za stanovništvo u Vukovaru uputila međunarodna zajednica... Lekari... Lekari bez granice (Medecins sans Frontieres) i još neke te... te međunarodne organizacije, humanitarne, humanitarnog tipa. To je konvoj koji je bio namenjen hrvatskom stanovništvu, i on je prihvaćen i smešten je u kasarnu u Vukovaru. A ne mogu da se setim koji su to problemi bili da... da ona ne bude raspodeljena stanovništvu i šta je dovelo do toga da se, da se taj konvoj vrati. Verovatno ovako kako je u ovom izveštaju naznačeno. Tu je dat i opis - pošto mu nisu mogli garantovati bezbednost u delu grada

koji kontrolišu ustaše, tako da se vratio u Nuštar. Verovatno ovako kako je naznačeno. To je, to je verovatno razlog.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Kako znate da je ovaj konvoj bio namenjen hrvatskom stanovništvu?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Bio je namenjen hrvatskom stanovništvu jer ima jedna... jedno naređenje iz Komande Prve vojne oblasti kojim se Komanda Operativne grupe Jug obavezuje da ovo pitanje reguliše bez opstrukcije od komandanta Prve vojne oblasti i da ga realizuje. To sam, mislim, upisao i u Ratni dnevnik.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: A da li znate zašto su se jedinice Teritorijalne Odbrane protivile tom konvoju?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne znam, mogu samo da se bavim pretpostavkama. Ne mogu da odgovorim.

TUŽILAC SMITH: Časni Sude, nudim ovaj dokument na usvajanje koji je na listi po Pravilu 65ter, broj 931.

SUDIJA PARKER: Usvaja se ovaj dokument u spis.

sekretar: To će biti dokazni predmet 427.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Svedoče, vi ste Vukovar napustili 24. novembra, je li tako?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da. Povratak u Beograd Gardijske motorizovane brigade je 24. jedanaesti.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: A šta je bio vaš sledeći zadatak posle operacije u Vukovaru?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Nakon završetka ovih borbenih dejstava od 19. pa 20. sam vam objasnio... šta sam radio 21. i 22. Operativno, operativno nastavni organ na čelu samnom vršio je planiranje povratka jedinica u Vukovar... iz Vukovara, izrada plana marša i regulisanje, regulisanje pitanja prikupljanja ljudstva i tehnike u određene rejone iz kojih, iz kojih bi se krenulo. To je bio posao, to je bio posao operativnog organa i mene.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala. U jučerašnjem iskazu... ili možda pre dva dana rekli ste da ste se povukli u penziju iz Gardijske brigade kao zamenik komandanta, i to otprilike pre mesec dana, u aprilu ove godine?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Možete li da kažete koliko dugo je pukovnik Mrkšić ostao u Gardijskoj Motorizovanoj brigadi nakon povratka iz Vukovara?... Otprilike?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Pa eto, ovo je bio novembar 1991. godine, negde u jesen 1992. godine je trebao da formira Korpus specijalnih snaga. Mislim da je, znači... do jeseni, do jeseni 1992. godine.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: A major Šljivančanin, koliko dugo je on ostao u Gardijskoj brigadi posle Vukovarske operacije, otprilike?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Izgubićemo vreme ako nešto povežem. Mogu da povežem, ali... sporo. Koliko je ostao u Gardijskoj brigadi? Primio je dužnost načelnika Štaba Gardijske brigade kad je Panić primio dužnost komandanta, znači, kad je Mrkšić pukovnik otišao, kad je bio general, za komandanta korpusa. Znači, dužnost načelnika Štaba, Šljivančanin je primio isto u jesen 1992. godine. I bio je možda godinu dana, do 1993. godine... načelnik štaba. To je to, to je to, to je približno tako.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Hvala. A kapetan Radić. Možete li da kažete koliko je dugo on, posle operacije u Vukovaru još ostao u Gardijskoj brigadi?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: I na to pitanje ću teško da odgovorim. Znam da je Radić posle povratka iz Vukovara razmišljao da napusti vojsku. Čini mi se da smo... ja i on to jednom i komunicirali o tome. Pa nije dugo ostao, odmah je napustio... možda posle godinu dana. Ali ne mogu da preciziram.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: Što se tiče ubijanja na "Ovčari" do kojih je došlo 20. na 21. novembra 1991. godine, da li su ikada u okviru Gardijske brigade sprovedene istrage u vezi s tim ubistvima, koliko je vama poznato?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne, koliko ja znam, ne. Ne samo istraga, nije se pominjalo to.

TUŽILAC SMITH – PITANJE: U vezi s Miroljubom Vujovićem, osobom za koju ste spomenuli da je bila u vukovarskoj Teritorijalnoj Odbrani 1991. godine, da li je on ikada imenovan na mesto komandanta vukovarske Teritorijalne Odbrane i ako jeste, kada je to bilo?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne upuštajući se u nadležnost komandanta Operativne grupe Jug, sećam se da mi je pukovnik Mrkšić naredio da napišem akt kojim se Miroljub Vujović postavlja na dužnost komandanta Teritorijalne Odbrane Vukovara. Mislim da je to bilo 20... 20. u podne ili popodne. I ja sam taj akt sastavio. Da li je stupio na... na snagu, kad ga je potpisao pukovnik Mrkšić ne mogu da se setim, kad je stupio na snagu i da li je stupio na snagu, isto tako.

TUŽILAC SMITH: Hvala. Molim časni Sud za trenutak strpljenja... Časni Sude, nemam više pitanja. Hvala vam, pukovniče.

SUDIJA PARKER: Zahvaljujem. Gospodine Vasiću, izvolite.

ADVOKAT VASIĆ: Časni Sude, imajući u vidu vreme, ja bih zamolio za vaše instrukcije. Da li da odemo sada na pauzu, pa da nastavimo, jer bi nam u tom slučaju ostalo sat i 15 minuta, jedna skoro cela sesija.

SUDIJA PARKER: Nastavićemo sa radom u 15.15 gospodine Vasiću.

(pauza)

SUDIJA PARKER: Gospodine Vasiću, izvolite.

UNAKRSNO ISPITIVANJE : ADVOKAT VASIĆ

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Dobar dan, gospodine. Ja moram najpre da vas zamolim, s obzirom da nas dvojica govorimo istim jezikom, da nakon mog pitanja napravite malu pauzu kod svog odgovora, da bi prevodioci mogli da prevedu moje pitanje i vaš odgovor, a ja ću učiniti isto nakon, nakon vašeg odgovora. Na pitanje mog uvaženog kolege, govorili ste o Zakonu o opštenarodnoj odbrani i ko po ovom Zakonu je bio vrhovni komandant 1991. godine. Rekli ste da je to bio predsednik Predsedništva SFRJ. Da li nam možete reći, za vreme ove Vukovarske operacije, ko je bio predsednik Predsedništva SFRJ?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne znam.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ako vam kažem da je tada predsednik Predsedništva SFRJ bio Stipe Mesić, da li vas je to nešto podsetilo?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Dobro, jeste. Podsetilo me je.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Rekli ste na pitanje mog uvaženog kolege da je predsednik Predsedništva kao vrhovni komandant mogao deo svojih ovlašnja da prenese na saveznog sekretara za narodnu odbranu, rekli ste da je 1991. godine savezni sekretar bio Veljko Kadijević, a moje pitanje je: Da li vam je poznato da je on na mesto sekretara za narodnu odbranu došao kao kadar iz Republike Hrvatske?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Nije mi poznato.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala. Još nešto bih vas pitao vezano za Zakon o opštenardnoj odbrani. Pominjali ste mesto i ulogu Teritorijalne Odbrane u konceptu, znači konceptu opštenarodne odbrane koja je tada bila propisana zakonom za celu bivšu SFRJ. Mene interesuje da li vam je poznato da je na osnovu ovog Zakona o opštenarodnoj odbrani postojala takozvana pokretna i nepokretna struktura Teritorijalne Odbrane, odnosno štabovi jedinica koji su bili vezani za određenu teritoriju, i jedinice koje su dobile određena odobrenja su se mogle koristiti za izvođenje borbenih dejstava i van njene teritorije?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da, to su stacionarne i manevarske strukture Teritorijalne Odbrane.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala. Ja bih vas sada zamolio da u tabulatoru koji je kod vas i koji pronađete, tabulator broj 1 u ovom registratoru... to je dokazni predmet 392, i zamolio bih vas da nađete... to je znači Zakon o opštenarodnoj odbrani, član 111. To je na BHS-u stranica 21, a na engleskom je to stranica 70.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Član 111.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da. Da li bi bili ljubazni da ga pročitate, polako, samo zbog prevodioca, molim vas.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: "Rukovođenje i komandovanje u Teritorijalnoj Odbrani ostvaruju komandanti Teritorijalne Odbrane i starešine jedinica i ustanova Teritorijalne Odbrane u skladu sa zakonom. Rukovođenje Teritorijalnom Odbranom ostvaruju i komiteti za opštenarodnu odbranu i društvenu samozaštitu u skladu sa odredbama člana 109 ovog Zakona".

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam lepo. U vezi sa ovim što ste pročitali, pitao bih vas da li u vršenju svojih zadataka komandanti Teritorijalne Odbrane takođe postupaju u skladu, znači vršeći zadatke rukovođenja i komandovanja, postupaju u skladu sa uputstvima za rad komandi i štabova, o kojem ste govorili na pitanja mog uvaženog kolege... da li važe ista, ista pravila?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Ista pravila.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Da li komande i štabovi Teritorijalne Odbrane funkcionišu i po pravilima koja su navedena u Upustvu za rad komandi i štabova o kojima ste takođe govorili na pitanja mog uvaženog kolege?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Kad je u pitanju rukovođenje i komandovanje, da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Koliko sam razumeo kada ste odgovarali na pitanja mog uvaženog kolege o procesu rukovođenja i komandovanja i ulozi sastava komande u ovim poslovima, shvatio sam da po pravilima zapravo štab komande i pomoćnici komandanta imaju ključnu ulogu u postupku rukovođenja, da bez njihove uloge u planiranju i organizovanju i kontroli komandant ne bio bio u stanju da ima pravovremene informacije i da pravilno donese pravovremenu i pravilnu odluku. Da li je to tako?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Tačno.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Sad bih vas zamolio da u tabulatoru nađete Pravilo brigada, to je tabulator broj 4, radi se o dokaznom predmetu 395. A ja bih vas zamolio da nađete tačku 145, to je na stranici 71 BHS verzije, a na engleskom to je stranica 44. Da li bi bili ljubazni da pročitate šta piše u ovoj tački 145?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: "Nakon donete odluke nastavlja se proces planiranja borbenih dejstava, pri čemu štab i drugi organi komande, detaljno razrađuju upotrebu jedinica, izrađuju borbena dokumenta, koja obezbeđuju potpuno prenošenje odluka na potčinjene".

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Koliko ja shvatam ovu odredbu, znači, nakon odluke koju donosi komandant, ona se na ovaj način prenosi na potčinjene, i obezbeđuje se detaljno upotreba jedinica iz tog naređenja?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Prvo se reguliše planiranje, tačka 145, a prenošenje odluke je nešto drugo, to je tačka 146. I tačno je, planiranje vrše organi komande... svako iz svog domena.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. A sada bih vas zamolio da se opet vratimo na Zakon o opštenarodnoj odbrani, to je tabulator 1, dokazni predmet 392, i nađite član 116.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: 116?

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da. Molim vas, to je na stranici 21 BHS verzije, a na engleskoj verziji to je stranica 72. Budite ljubazni, pročitajte šta piše u članu 116.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: "Jedinice i ustanove Jugoslovenske narodne armije i jedinice i ustanove Teritorijalne odbrane koje učestvuju u izvršenju zajedničkog borbenog zadatka, potčinjavaju se starešini koji rukovodi izvršenjem tog zadatka. Na privremeno zaposednutoj teritoriji, kada to borbeno situacija zahteva, komandanti Teritorijalne odbrane rukovode i komanduju jedinicama i ustanovama Jugoslovenske narodne armije, ako planom ili posebnom naredbom nije drugačije određeno. Štabovi Teritorijalne odbrane usklađuju planove i borbeno dejstva Teritorijalne odbrane na svom području, sa planovima i borbenim dejstvima Jugoslovenske narodne armije, kao i sa planovima i dejstvima Teritorijalne odbrane susedne društveno političke zajednice".

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Sada bih zamolio da nam pročitate na ovoj istoj stranici odredbu člana 114, znači iz Zakona o opštenarodnoj odbrani.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: "Za svoj rad, borbenu gotovost i rukovođenje Teritorijalnom odbranom, komandant Teritorijalne odbrane odgovoran je nadležnom organu društveno političke zajednice. Za svoj rad, borbenu gotovost, upotrebu i rukovođenje i komandovanje Teritorijalnom Odbranom na privremeno zaposednutoj teritoriji, komandant Teritorijalne Odbrane odgovoran je i organu koji na toj teritoriji rukovodi opštenarodnim odbranom... otporom. Za svoj rad, borbenu gotovost i rukovođenje jedinicama i ustanovama Teritorijalne Odbrane, u organizaciji udruženog rada, u mesnoj zajednici, starešina jedinice, odnosno ustanove, odgovoran je i organu upravljanja te organizacije, odnosno odgovarajućem organu mesne zajednice".

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam lepo. Ove sve odredbe su bile na snazi 1991. godine, u vreme izvođenja borbenih dejstava u Vukovaru, zar ne?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Na pitanje mog uvaženog kolege, pominjali ste da se u okviru korpusa mogu stvoriti operativno taktičke grupe kao i taktičke grupe. Da li se možemo složiti dakle da se, da su ove jedinice koje se stvaraju u okviru korpusa, dakle, da su one formacijski manjeg, nižeg sastava od sastava korpusa? To na kraju piše i u Pravilu korpusa, jel' tako?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Tako piše, i to je to.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Recite mi, da li je pravilo da kada se formira operativno taktička grupa, koja u svom sastavu može imati i više brigada i drugih pridodatih jedinica, da li je pravilo da se stvara posebna komanda ili da se komanda pojedine jedinice pojačava do potrebnog stepena kako bi ova formacija, vojna formacija privremenog karaktera, mogla da vrši uspešno svoju funkciju odnosno, da se u njoj na zadovoljavajući način vrši komandovanje i rukovođenje, s obzirom da operativno taktička grupa predstavlja mnogo širu jedinicu nego što je to recimo matična jedinica koja bi mogla biti brigada, jel' tako?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Tako je. Ako se smatra da formacijska komanda nije osposobljena kadrovski, personalno ili na neki drugi način da komanduje, ona se ojačava iz pretpostavljene komande ili iz nekog drugog sastava.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ukoliko je operativno taktička grupa sastavljena od više brigada, da li komanda jedne brigade ima dovoljno ljudstva u svom... u svojoj komandi, da bi mogla da komanduje tako širokim sastavom kao što je operativno taktička grupa?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Nekad ima, nekad nema. U ovom slučaju je komanda Gardijske brigade... konkretno bila kadrovski osposobljena da preuzme komandu. To je verovatno imao u vidu pretpostavljeni komandant, kad je tako odlučio.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Što se tiče Komande Gardijske brigade koju ste spomenuli, koja je ušla u sastav Operativne grupe Jug, rekli ste nam da mislite da su bili kadrovski osposobljeni. Da li mi možete reći, da li je Operativna grupa Jug pre dolaska Gardijske brigade u njen sastav imala sasvim posebnu komandu?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Lično mislim, lično mislim da je imala komandu, ali kadrovski vrlo, vrlo siromašno osposobljenu.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li sam u pravu ako kažem da je pukovnik Bajo Bojat kao komandant Operativne grupe Jug, naredjenjem o formiranju ove Operativne grupe dobio posebnu komandu, znači Komandu Operativne grupe, a da nije njegova Komanda Sremsko-mitrovačke brigade proizvedena u Komandu Operativne grupe?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: To ne znam. Samo za... zatečeno stanje po mojoj proceni je bilo takvo da nisam stekao utisak da su postojale odvojene komande.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. No složit ćete se samnom da Komanda Gardijske brigade kada je prevedena u Komandu Operativne grupe Jug nije dobila nikakvo ojačanje te Komande, i zapravo je u tom trenutku komanda jedne brigade postala Komanda koja rukovodi sastavom koji sačinjavaju više brigada, jel' tako?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Tačno.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Da li nešto mi možete reći... moj uvaženi kolega vas je pitao o vašem dolasku u Gardijsku brigadu.

ADVOKAT VASIĆ: Ja se izvinjavam, jedna intervencija na transkript, to je strana 85, red je treći. Govorio sam o "Komandi brigade iz Sremske Mitrovice" a u transkriptu je samo "Mitrovica komanda". Hvala.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da se vratim na pitanje. Da li mi možete reći kakav je bio nacionalni sastav Gardijske brigade pre nego što je ona upućena na vukovarsko ratište kako što se tiče oficira, tako što se tiče i vojnika?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Bili su zastupljeni pripadnici svih nacionalnih zajednica. Moja neka procena je bila... znam da je bilo vojničkog sastava oko 20 posto, da su bili Hrvati, a starešinskog sastava po ključu tadašnjem. I bez obzira na kriterijume, po kojima su starešine dolazile u Gardijsku brigadu, koji su bili strogi, taj ključ se poštovao i bio je realan u skladu sa brojnom veličinom nacionalnih zajednica.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Dakle, u to vreme je bila obaveza poštovanja ovog ključa, i o tome se starao po zakonu ne samo... društveno politički organi koji su slali ove regrute u sastav jedinice, nego je i kontrolu vršio i Savezni sekretar za narodnu odbranu. Da li... da li... da li sam ja u pravu?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Pa osnovna stvar je bila u kriterijumima. Kriterijumima... razrez po nacionalnim zajednicama je postojao, to je definisano od Saveznog sekretara, odnosno Generalštaba. A kriterijumi koji su propisani su kriterijumi koji se... su se morali poštovati. I po tom principu, ako govorimo o vojnicima, po određenim kriterijumima koji su bili strogi, ne samo bezbednosnom pitanju, nego i zdravstvenom stanju i ostalim karakteristikama, to se isto poštovalo.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Kada već govorimo o kriterijumima i sastavu ove jedinice, da li sam u pravu ako kažem da je oficirski kadar u Gardijskoj brigadi u vreme o kome govorimo, dakle u vreme odlaska na vukovarsko ratište bio zapravo jugoslovenski orijentisan, sa željom da sačuva državu SFRJ na osnovu Ustava i zakona?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Jeste, to je tačno potpuno.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ja bih samo zamolio da nakon mog pitanja napravite malu pauzu, zato što prevodioci ne mogu da stignu da prevedu i pitanje i odgovor, i onda neki deo može da zafali.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Trudiću se.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Govorili smo o opredeljenju oficira Gardijske brigade da sačuvaju bivšu SFRJ. Da li se ovo njihovo opredeljenje baziralo na tadašnjem Ustavu SFRJ i Zakonu o opštenarodnoj odbrani, u smislu obaveze i odgovornosti JNA u čuvanju integriteta zemlje?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li mi možete potvrditi, da li je zadatak koji ste dobili kada ste odlazili na vukovarsko ratište bio najpre deblokada kasarne JNA u

Vukovaru, a zatim i izvršenje odluke Predsedništva SFRJ i Vrhovne komande o razoružanju paravojnih formacija Hrvatske?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne mogu da budem precizan, ali mislim da je upravo prva odluka bila vezana za... za deblokadu.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Kada ste došli, ili pre nego što ste došli na područje Vukovara, da li vam je bilo poznato da je već ranije pokušana deblokada ove kasarne u centru Vukovara, i da je prvi pokušaj deblokade propao, kao što je i prva akcija koju je Gardijska brigada preuzela po svom dolasku takođe neslavno završila početkom, samim početkom oktobra 1991. godine?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Bilo mi je poznato.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala... Rekli ste nam, na pitanje mog uvaženog kolege da je... koja je uloga i mesto bilo Gardijske brigade, i rekli ste nam da je ona bila direktno potčinjena šefu Kabineta saveznog sekretara za narodnu odbranu, Vuku Obradoviću. Ja bih vas pitao da li to znači da je zapravo, zadatke Gardijskoj brigadi pre no što je otišla na ratište u Vukovaru izdavao šef Kabineta u ime Saveznog sekretara, i da li je tada brigada o svojim aktivnostima svakodnevno izveštavala Saveznog sekretara za narodnu odbranu?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da, do trenutka kad je naređenjem regulisano da se predpotčinjava Prvoj vojnoj oblasti.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Recite nam, ono koliko smo videli iz izveštaja koje... koje smo... koje vam je moj uvaženi kolega pokazivao, ti izveštaji i nakon predpotčinjavanja Prve vojne oblasti su slati i Prvoj vojnoj oblasti, a i Kabinetu saveznog sekretara za narodnu odbranu, u pogledu aktivnosti koje je Gardijska brigada imala u okviru Operativne grupe Jug.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da, izveštavanje je išlo na oba nivoa. To je valjda regulisao Savezni sekretar, odnosno šef njegovog kabineta. Dobili smo naređenje da i njih izveštavamo. Izveštaji su slati i na jednu i na drugu adresu - ali potpuno isti.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala. Na pitanje mog uvaženog kolege ste govorili o tom... toj odluci Saveznog sekretara za narodnu odbranu kojim je Gardijska brigada, kada je dobila zadatak da ide na vukovarsko ratište, predpotčinjena Prvoj vojnoj oblasti. Pa ste nam zatim rekli da po dolasku u rejon Vukovara, da je odlukom Prve vojne oblasti, komandanta Prve vojne oblasti, predpotčinjena Operativnoj grupi Jug. Ja bih zamolio sada, ako možemo na ekranu da vidimo jedno naređenje, pa bih vas zamolio da mi objasnite o čemu se radi. To je broj 0D00 0426, to je BHS verzija; 0D00 0427 je engleska verzija. I zamolio bih poslužitelja, ako vam je lakše, da ovo naređenje gledate u *hard-copy-ju*, u papiru, ja mogu da vam dam jedan primerak.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Svejedno, sa naočarima vidim i papir, a vidim i ovo.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Dobro. Dok čekamo, radi se o izveštaju Komande Gardijske brigade, strogo pov. 2-1 od 30. devetog 1991. godine u 16.00 časova u selu

Negoslavci. Vidite ovaj izveštaj. U njemu piše da je Gardijska motorizovana brigada po naređenje Komande Prve vojne oblasti predpotčinjena 12. korpusu za izvršenje planiranog zadatka.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da, vidim.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li to znači da je Gardijska brigada bila najpre predpotčinjena 12. korpusu, a zatim Operativnoj grupi Jug, u okviru 12. korpusa?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Kako ovde stoji, to je tako.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: A zbog čega je to... verovatno je 12. korpus objedinjavao kompletnu operaciju oslobodjenja Vukovara, dok se nije podelila, podelila operativna zona na sever i jug.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. A recite mi, da li vam je poznato, ko je bio tad komandant 12. korpusa, ako znate? Odnosno, ako se sećate?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne sećam se imena, znam da je poginuo na Trpinjskoj cesti.

ADVOKAT VASIĆ: Hvala vam. Časni Sude, ja bih predložio da se ovaj dokument uvrsti u dokaze.

SUDIJA PARKER: Da li imate broj engleske verzije?

ADVOKAT VASIĆ: To je 0D00 0427.

SUDIJA PARKER: Puno vam hvala, prihvata se.

sekretar: To će biti dokazni predmet 428, časni Sude.

ADVOKAT VASIĆ: Hvala lepo.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Na pitanje mog uvaženog kolege, govorili ste kako je Komanda i jedinica Gardijske motorizovane brigade došla u područje Vukovara 30. devetog 1991. godine i kako je... kako ste našli u Ratnom dnevniku, 8. desetog 1991. godine prevedena u Komandu Operativne grupe Jug, u čiji je sastav ušla i Gardijska brigada. Takođe ste nam rekli da je komandno mesto Operativne grupe Jug bilo u Negoslavcima. Da li mi možete potvrditi da je tada u Negoslavcima postojalo komandno mesto, i pomoćno komandno mesto, a da je pozadinsko komandno mesto bilo u selu zvanom Berak?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Govorite o... 8. desetom. Pitajte me za 8. deseti?

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da, pitam vas nakon što je znači, Gardijska brigada ušla u sastav Operativne grupe Jug, i nakon što je Komanda brigade prevedena u Komandu Operativne grupe Jug.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da. Znači komandno mesto Negoslavci, nije u pitanju pomoćno, nego istureno komandno mesto, koje je bilo na severnom delu Negoslavaca, i pozadinsko komandno mesto u selu Berak, premešteno iz rejona Vibarca.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Da li možete reći, da li znate, koji su organi komande bili na kojim od ovih komandnih mesta?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Na komandnom mestu, Štab bez jednog dela, a to je organ za moral koji je bio na pozadinskom komandnom mestu, bez jednog dela personalnog organa, koji je bio na pozadinskom komandnom mestu, nešto iz organa bezbednosti je bilo u pozadini, možda jedan do dva čoveka, jedinice za opsluživanje, jedinice veze komandnog mesta... Načelnici, znači... Štab Komande podrazumeva sve: i načelnike i operativce i personalce, i tako dalje.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: A ko... ko je bio na ovom isturenom komandnom mestu u Negoslavcima? Da li se tamo nalazila, znači u ovo vreme izvršenja zadatka, da li su se tamo nalazili... organi bezbednosti, da li se tamo nalazio pomoćnik za moral, da li se tamo nalazio vojnički pritvor i krim-tehnika?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Istureno komandno mesto je funkcionisalo od kad smo došli u Vukovar. Tu je bio pukovnik Bajo Bojat, na severnom delu Negoslavaca. Komanda brigade je smeštena u centar Negoslavaca, u tu kuću o kojoj sam govorio, a na... a na istureno komandno mesto se, u zavisnosti od dinamike izvođenja dejstava upućivalo, najčešće je tu bio komandant, ili načelnik Štaba, ili oba dvojica iz operativnih organa, dva do tri čoveka, i iz rodova - onako kako je komandant procenjivao. Ono je posedano... u sklopu dinamike izvođenja operacije, i zato se i naziva istureno, da bi se bolje rukovalo. Ali osnovno komandno mesto je bilo u centru gra... u centru... u centru sela.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Kada ste na pitanje mog uvaženog kolege govorili o Operativnoj sali u kojoj ste vi radili, da li se ona nalazila na osnovnom ili na isturenom komandnom mestu?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Na osnovnom. Da budem precizan: Po formiranju, po preuzimanju komande nad Operativnom grupom Jug, u dva... dva naredna dana je Komanda prešla na osnovno komandno mesto, a istureno komandno mesto je prestalo da funkcioniše.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala. A da li je kasnije postojalo u selu Negoslavci mesto u kome su se nalazili: pomoćnik za moral, organi bezbednosti, krim-tehnika, vojnički pritvor, ili je to bilo u okviru komandnog mesta?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Komandno mesto je... je šira prostorija. Ja sam zaključio, u stvari potvrdio, da je ono bilo bezuslovno, da bi se svi elementi komandnog mesta uspostavili i rasporedili kako je to propisano. Znači, operativna grupa na tom komandnom mestu je bila u toj Operativnoj sali. Pomoćna grupa, pominjete

person... pominjete organ, organ za moral i personalni organ, bila je u jednoj drugoj kući, isto u selu Negoslavcima.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: A organ bezbednosti i vojnički pritvor i krim-tehnika, da li znate gde su oni bili?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Pa, organ bezbednosti jedan deo, rekao sam vam... Po načelima, jedan deo je bio... na... u toj kući gde je bila osnovna grupa. Jedan je, jedan deo, možda jedan do dva referenta, ne znam tačno, malo ih je bilo. U stvari nije malo, ali ovaj, to pokriti sve... Jedan deo je sigurno bio na pomo... pozadinskom komandnom mestu, a jedan deo je bio na... na tom pomoćnom, osnovnom komandnom mestu.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam lepo. Ja bih sad vas zamolio da uz pomoć poslužitelja, ako se sećate, a pretpostavljam da se sećate, jer ste nam o tome govorili na pitanje mog uvaženog kolege, da nam nacrtate raspored prostorija ovog osnovnog komandnog mesta u kome je boravio komandant i gde je bila Operativna sala.

... (svedok obeležava) ...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala lepo. Dakle radi se o komandnom mestu, da još jedanput kažem, gde je znači bila operativna sala, i gde je spavao komandant, i gde je komandant boravio i gde ste i vi vršili svoje dužnosti?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: ... (svedok obeležava) ... Koliko se sećam, to je bilo ovako.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne mogu da crtam građevinski objekat, ali...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da, da. Mene interesuje samo raspored prostorija, ne objekat sam po sebi.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR:...(svedok obeležava)...Operativna, Operativna sala.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ja bih vas zamolio da ovu operativnu salu obeležite... u stvari, da krenemo od ulaza. Ulaz obeležite sa brojem 1.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: ... (svedok obeležava)...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala. Operativnu salu obeležite sa brojem 2.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: ... (svedok obeležava) ...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ovaj deo u operativnoj sali gde piše CV, to je centar veze, ako dobro razumem?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Obeležite ga sa brojem 3.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: ... (svedok obeležava) ...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Prostorija gde piše "soba za odmor komandanta" obeležite sa brojem 4.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: ... (svedok obeležava)...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Sledeća je soba za načelnika Štaba, jel' tako?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Brojem 5, molim vas.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: ... (svedok obeležava)...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Zatim ide radna soba, brojem 6.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: ... (svedok obeležava) ...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: I kancelarija opštih poslova, broj 7.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: ... (svedok obeležava) ...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Da li, dok mi imamo ovaj raspored ovde, nam možete reći gde je bio sto gde su se održavali sastanci i gde je dakle funkcionisao ovaj operativni rad Komande?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Veći sto po sredini sale. Dva, tri pomoćna stola manjih dimenzija, klasični su bili na... na ivici zida. ... (svedok obeležava) ...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Dakle, ovi kvadratići, to možete obeležiti sve brojem 8, predstavljaju jedan centralni sto na sredini, i više manjih stolova po obodima ove prostorije koja se zove Operativna sala.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: ... (svedok obeležava) ... Da, više manjih. Više stolova, ovo je broj 8.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li nam možete brojem 9 obeležiti gde je u ovoj sali sedeo komandant kada je tu boravio?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Kada je držao sastanke sedeo je na čelu velikog stola.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Obeležite to brojem 9.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: ... (svedok obeležava) ... Devet. Ali kada je obično pratio situaciju, tu je negde u blizini centra veze, da li s ove strane, tu je bio, ovde je bio... izlaz ovde. Pod brojem 1 sam obeležio ulaz, a ovde je bio jedan pomoćni izlaz.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Obeležite ga brojem 10, molim vas.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Dobro. ... (svedok obeležava) ...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: To je znači... 10 je pomoćni izlaz. E sad nam nacrtajte gde je komandant sedeo kad je pratio rad Komande.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Kada je držao referisanje sastanka?

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: To ste obeležili sa brojem 9, jel' tako?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da. Odmah znači, gde mu je soba za odmor, kad izađe da li desno, da li levo, preko puta centra veze. Ne znam tačno sad gde je sedeo.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Obeležite to brojem 11, molim vas.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: ... (svedok obeležava) ...

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li je dežurni operativni oficir imao neko svoje stalno mesto u okviru ove prostorije?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Jeste. Jedan od ova tri stola... dva, tri stola. Možda su bila dva, možda čak nisu bila ni tri, ne znam, ne sećam se. Imao je jedan sto, normalno.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Molim vas, obeležite sa brojem 12 taj sto koji je koristio operativni dežurni oficir.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Nisam u stanju da obeležim, ne mogu da se setim koji je od tih stolova bio, 15 godina je prošlo, 'ajde da pamtim dokumenat, da pamtim stolove.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Nije toliko bitno koji je, ja sam hteo tek da svi ovde imamo predstavu gde se šta nalazi.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Na ovo pitanje smatrajte da nisam odgovorio.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Recite mi, kada neko sa strane ulazi u Komandu, da li je dužan da se nekome najavi?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da. Dužan je dežurnom operati... dežurnom operativnom. A dole ispod, u podrumu, tu se nalazila... nalazio restoran, kuhinja. Dole se išlo da se jede. Svi su prolazili kroz salu da... da uđu, da uđu dole u podrum da jedu.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: A da li možete otprilike da, da se setite gde je bio taj ulaz u podrumu na ovoj skici?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Pa ne mogu, ovde negde u... pri kraju, ovde pri... pri izlazu, pri ovom pomoćnom izlazu, silazilo se dole u taj podrum.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Recite mi da li je ova zgrada imala i sprat, i šta se na spratu nalazilo, ako je imala?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Pa im... nije imala sprat. Ili je možda imala neku zatvorenu... jer taj čovek je bio u Novom Sadu, koliko znam. On nam je ovo dao na korišćenje. Gore je imala možda soba, dva, imala je neka terasica iznad, ali to je isuviše malo bilo.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. A recite molim vas, gde je spavao komandant kada nije boravio u Operativnoj sali ili u svojoj sobi?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Kada nije boravio?

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Kada nije boravio u Operativnoj sali?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: U so... sobi za odmor komandanta. Tu je spavao.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: To je na istom nivou gde je i operativna sala?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Jeste.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala lepo. I samo nam još na ovoj skici nacrtajte put, odnosno ulicu koja vodi, s koje strane je. I nacrtajte pravac Vukovar da znamo kako je orijentisana kuća.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: ... (svedok obeležava) ... Ovo je jug, to je jug, ovo je sever.

ADVOKAT VASIĆ: Hvala vam puno. Časni Sude, ja bih predložio da ovu skicu uvrstimo u dokaze.

SUDIJA PARKER: Uvrštava se u spis. Sekretaru?

sekretar: To će biti dokazni predmet pod brojem 429, časni Sude.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala lepo. Na pitanje mog uvaženog kolege iz Tužilaštva, govorili ste o dnevnim referisanjima u okviru Operativne grupe Jug - da su se ona održavala u ovoj operativnoj Sali. I da li mi možete potvrditi da je to bilo u rasponu od 17.00 do 18.00 časova jer je u 18.00 časova, koliko smo videli, slat redovni borbeni izveštaj pretpostavljenoj komandi i Prvoj vojnoj oblasti i Saveznom sekretaru za narodnu odbranu?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Najčešće u vremenu oko 17.00 časova. A bilo je i slučajeva kada je bio, kada su bila referisanja izjutra, negde oko 8.00.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Rekli ste nam ko je prisustvovao ovim referisanjima. Mene interesuje, da li nam možete reći, gde su se beležili znači važni detalji sa ovih referisanja kao što su: izveštaji komandanta potčinjenih jedinica, ili naredbe komandanta, ili izveštaji o stanju na terenu jedinica. Da li se to negde beležilo, posebno u neku knjigu referisanja ili nešto slično?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Bila je knjiga, bila je knjiga referisanja, bila je, vodio je neki... neki... jedan od operativaca, ne mogu da se setim koji. Vođ... vođene su zabeleške sa referisanja.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Dakle, ova knjiga je vođena potpuno zasebno od ovih dokumentata koje smo ovde videli, znači, i Ratnog dnevnika i delovodnika ovih... ovih naređenja?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da, da, vođena je, vođena.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Da li je i ovaj dokument čuvan kao i ostali dokumenti znači, iz Komande brigade, kao što je ovaj delovodnik, kao što je Ratni dnevnik? Da li su... izvinjavam se... da li su i oni čuvani dakle u operativnoj sobi, i kada su drugi odsutni - kod dežurnog operativnog oficira?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da, moguće je da je sveska za referisanje bila... bila kod referenta koji je, koji je... vodio podatke. Ali to je tu sve bilo, na stolovima. Nije bilo uslova da se, da se obezbedi, da se čuva posebno.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Da li se sećate imena operativnih oficira u... u Komandi Operativne grupe Jug? Ukoliko se sećate?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: U organu?

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: U organu.

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Sećam se. Major Gojković, major Škorić... Kokol Samo... Kokol Samo, Slovenac... i još jedno dva, ne mogu sad, sad sam premoren, ne mogu baš da se setim.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. I dakle, od ovih oficira, svaki dan je po jedan bio dežurni oficir odnosno, dežurni oficiri su radili po smenama, jel' tako?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Radili su po smenama. Ali nije bio, ako ćete to pitanje da sačekam? Znači, dežurni oficiri su određivani sa liste dežurnih, a u listu dežurnih su bili uključeni svi ostali oficiri Štaba, a ne samo iz operativnog organa: svi načelnici rodova, svi iz personalnog organa koji su bili na komandnom mestu, iz organa za moral. Znači, bila je jedna respektivna grupa. Ja mislim da je bilo njih 14 u... u smenama po sedam dana. Na sedmi dan smo se menjali, padala nam je ta funkcija.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ako se radilo po smenama, da li to znači da su tri oficira bila dežurna za jedan dan, po osam sati, ili je bilo nekako drugačije to regulisano?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne mogu sad da vam precizno odgovorim. U početku je bilo, u početku je bilo regulisano da se u okviru smene pola - pola, vođa smene reguliše odmor. Kasnije, kasnije smo napravili šemu tog dežurstva da ide po... po rednoj listi, da bude dežurni i njegov pomoćnik, i klasično dežurstvo, do... do... do... 00.00 i od izjutra pa dalje. Bile su obe varijante primenjene.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: I ko god je hteo da dođe do komandanta ili načelnika Štaba, ili bilo kojeg organa Komande, morao je prvo da se obrati dežurnom ofi... ofic... operativnom oficiru? Da li je to bilo pravilo?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Nije se to pravilo poštovalo. To je bila takva dinamika, i načelnik Štaba i komandant... jednostavno, dođe starešina višeg čina, nisu neki veliki činovi, potpukovnici i tako dalje: Gospodine pukovniče, to i to. Procedura je u takvoj dimanici morala izostati - da se javi dežurnom, da ga upiše. Jer, sve se dešavalo na jednom mestu. Da je bila neka posebna soba za rad dežurnog, pa... to bi se moglo primeniti.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ali kako bi neko znao da li je komandant ili načelnik Štaba ili neki načelnik organa slobodan a ga primi da s njim razgovara, to je onda bilo...

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: To je sad, to je sad drugo pitanje. Komandant je najčešće bio u sali. On se malo i odmarao. On kad je u sobi za odmor, dežurni oficiri su, u zavisnosti od informacije koja je trebalo da mu se saopšti, odlučivali da li da... da... da ga pozovu ili ne pozovu. A pošto je stalno bio u Operacionoj sali, to komuniciranje je išlo sasvim jednostavno. Direktno njemu.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Ako dobro razumem, kad se odmarao, dežurni oficir je odlučivao da li će da ga obavesti, probudi, pozove?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: E, to je tačno.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Da se vratimo sada na... na ovo referisanje o kom smo počeli da govorimo. Da li je tačno da je nakon završenog referisanja, sastavljan ovaj redovni borbeni izveštaj i slat pretpostavljenim komandama, sa stanjem koje je izneto na referisanju, i za vreme... koje je obuhvatalo... znači 18 časova prethodnog dana, do 18.00 časova dana kada se šalje izveštaj?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Tako je. Znači, stanje od prethodnog izveštaja sa stanjem kad se šalje. Ali nisu svakodnevno bila referisanja. Izveštaji su pisani i na osnovu podataka koji su dobijali dežurni operativni. Ovi podaci koje ste videli u Ratnom dnevniku, a koji su dolazili putem izveštavanja od strane potčinjenih ili organa Komande koji su bili na zadatku. Znači, kad nije bilo referisanje, izveštaj je sastavljan na taj način. I komandant je uvek detaljno čitao izveštaj.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: I nakon čitanja ga je potpisivao, pretpostavljam?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da. Dosta puta je vratio ali... Kad potpiše, to je to.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: I nakon ovog čitanja i potpisivanja, kako se taj izveštaj slao pretpostavljenim komandama?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Pa predamo u kancelariju opštih poslova u dalju proceduru... Lično ne znam kako ide.... Oni zavedu i po... i šalju.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Na onoj skici komandnog mesta ste nacrtali centar veze. Recite mi, da li mi možete reći, kako je funkcionisao centar... centar veze i s kim je postojala veza? Da li je postojala veza sa pretpost... pretpostavljenim jedinicama, znači sa Komandom Prve vojne oblasti i sa saveznim... Kabinetom saveznog sekretara za narodnu odbranu?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Ne. Centar... centar veze je ši... širi pojam od ovoga što se nalazilo u Operativnoj sali. To je samo jedan deo centra veze, ali na vaše pitanje odgovaram potvrdno. Znači, sa te centrale se komuniciralo i sa potčinjenim i sa pretpostavljenim, i sa Kabinetom saveznog sekretara i sa Komandom Prve vojne oblasti.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Da li možete samo sada pojasniti kakva je bila, koji su bili zadaci, kakva je bila uloga ovog dežurnog operativnog oficira u dnevnim

obavezama, a kakva u noćnim kada ostane, znači kad se komanda povuče, kada ostane sam na dežurstvu?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Jasni su mu bili zadaci kad je sam. Znači, osim toga što je odgovoran za rad i red u sali, prima informacije, procenjuje kolikog su značaja. Pošto je komandant tu, preko puta, ako su značajne, obaveštava ga. Ako nisu, beleži i obaveštava ga izjutra. I obaveštava i operativni organ šta se desilo, i onda se to i... i ti podaci upisuju u Ratni dnevnik.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. A za... vreme trajanja dnevne smene, da li on ima ista zaduženja ili je drugačije? Obim poslova koje radi dežurni operativni oficir dok su svi u Komandi je li, dok komanda radi normalno tokom dana?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da, tu se, tu se razlikuje. Tu, tu je sad i komandant, tu je i na... i načelnik Štaba, možda i načelnik operativnog... Primaju se naređenja, izveštaji telefonskim putem. Ali tu je na centru veze i poslužilac. On ima jedan formalizovani obrazac, koji nije zvanični dokumenat i prima izveštaje, najčešće one koje su, koji su kodirani, tajni... tajni razgovori, dešifruje ih i saopštava nekome. Da li dežurnom, da li komandantu lično, da li operativnom. Ako nije neko tu blizu da primi informaciju direktno.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Čini mi se da ste na pitanje mog uvaženog kolege rekli da je ovaj Ratni dnevnik koji ste vi vodili tokom noći stajao kod dežurnog operativnog oficira?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Da, da, bio je kod njega. U Operativnoj sali svo vreme.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: S obzirom da iz dokumentacije proizilazi da su se borbena dejstva odvijala uglavnom u toku dana, kol'ko... kol'ko sam barem ja mogao da vidim, vi ćete me ispraviti ako grešim, da li nam možete reći otprilike, koje je bilo ono vreme na koje je Komanda odlazila na... na... na odmor? Otprilike, normalno, to je zavisilo od dana do dana. Ali otprilike?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Pa oko ponoći. Ja sam oko ponoći od... o... odlazio kad nisam u funkciji dežurstva, ili ako... ako mi ne... nije posebno naređeno da ostanem.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. I s obzirom da se ovaj Ratni dnevnik nalazio kod dežurnog, znači u Operativnoj sali, vi ste ujutru, kada ste dolazili na dužnost kontrolisali... Da li ste kontrolisali upise, ako je bilo novih, ili ste... ili je dežurni operativni oficir čekao, pa vam saopštio neku informaciju koju bi vi onda lično upisali?

SVEDOK TRIFUNOVIĆ – ODGOVOR: Imao je pomoćnu svesku u koju je beležio informacije i... po mom dolasku... su unošene u dnevnik.

ADVOKAT VASIĆ – PITANJE: Hvala vam. Časni Sude, iz mog ugla, izgleda da smo došli do... do 16.30 časova. Ne znam da li sam u pravu?

SUDIJA PARKER: Uz malo mašte jeste 16.30 časova, gospodine Vasiću. Sada ćemo prekinuti sa radom i nastaviti sutra izjutra u 9.00 časova.

Fond za humanitarno pravo

Fond za humanitarno pravo
dokumentovanje i pamćenje